The Ohio War History Commission
Ohio State Museum
Columbus Ohio

DIRVA

Only National Lithuanian Newspaper published in Ohio, reaching a very large majority of the 80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

DIRVA (THE FIELD)
Published every Friday in Cleveland bu the
LITHUANIAN WEEKLY
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

Subscription per Year in Advance
In the United States ---------- $2.00
In Canada ---------- $2.50

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice under the Act of March 3, 1879.

No. 44 | Kaina 5c. | CLEVELAND, OHIO SPALIŲ-OCT. 29, 1943 | (28-ti metai :: 28th Year)

Mirgu Marga

Rašo **Kugis Mugis.**

PER METUS laiko, Amerika, Anglija ir Sovietija daug padarė. Pernai, Vokiečiai buvo netoli Egipto sostinės, šiądien jie atkakliai ginasi nepertoli savo pačių sostinės Berlino. Metai laiko atgal, nazių pulkai matė degantį Stalingradą ir Volgos paupio miestus, šiądien abejojama ar jie atsilaikys ties Dniepro upe.

Laisvosios Prancuzijos pajiegos burėsi kur tai karštos Afrikos viduryje, šiądien jos valdo Morokką, Algierą, Tunisiją ir Korsikos salą, Napoleono gimtinę.

Maskvoje konferuoja trijų didžiausių pasaulio valstybių užsienių reikalų ministeriai, bet konferuoja **pergalės dvasia.** Konferavo ir Hitleris su savaisiais, bet jo konferencijos kalbėjo tik kaip ilgiau išsilaikyti, kaip koalicinę pajiegą supjudyti ir nors šiek-tiek lengvesnes taikos sąlygas Vokietijai išgauti. Maskvoje konferuoja pergalė, o Vokietijoje — pralaimėjimas.

•

TAČIAU, perdaug džiugauti nereikia. Aukščiausi Amerikos karo vadai turėjo slaptų posėdžių su Kongreso nariais, kur, sakoma, "rėžę iš peties" ir Kongreso atstovus įtikinę kad kelias dar sunkus ir galo nematyti.

Tą patį galima pasakyti ir apie Lietuvos laisvę. Prieš visus Lietuvos laisvės mylėtojus guli tik vienas kelias — tai **sunkus kovos kelias.** Nereikia nuleisti rankų, nereikia padėti ginklus, nereikia nupulti dvasia. Lietuviai šimtmečiais už savo žmogiškas teises kovojo. Kovoja ir kovos ateityje.

•

PRAVDA, Maskvos Sovietų organas, kaip žinoma, nesenai pareiškė kad Maskvos konferencija nekalbėsianti apie Lietuvos likimą, kaip negalima kalbėti apie Kalifornijos likimą. Į tai vienas Amerikos delegatų tiesmukai pasakė: "Mes čia atvykome ne su Pravda kalbėtis. Sekretorius Hull atvyko taryboms su Molotovu. Užsienių reikalų tvarkytojai pasakys vienas kitam kiekvieno krašto jausmus ir reikalus, **neatsižiurint ką tas ar kitas laikraštis yra pasakęs."**

•

VIENAS LENKŲ rašytojas nesenai savo straipsnyje sugretino Kauną nu Italijos miestu Neapoliu. Jis nejučiomis užmezgė dar ir kitą ryšį tarp tų dviejų miestų. Vokiečiai sudegino Kauno knygynus. Tie patys Vokiečiai, kiek vėliau, sudegino ir Neapolio knygyną. Neapolį jau valdo Susivienijusių Tautų žmonės, kurie žada jo gyventojams (ir visai Italų tautai) duoti progos nuspręsti savo valdžios formą, kaip Atlanto Čarteris nusako. Ar susilauks Kaunas tų Susivienijusių Tautų kariautojų, kurie ir jam (ir visai Lietuvių tautai) patikrins progą taip pat Atlanto Čarterio principu pasinaudoti, ar Lietuviams lemta bus pakliuti vergijon vienos užsispyrėlės Sovietijos, kuri nesiskaito su savo karo talkininkėmis?

•

SAVAITINUKO Nauj. Gadynės Brooklyne leidimo sulaikymas paskurdina musų spaudą Amerikoje, bet yra nuosaki išritula socialistų nykimo Lietuvių visuomenėje. Šios srovės uždavinys buvo gaminti socialistus, bet ji virto pludimo šaltiniu prieš tautininkus ir kliudymu visų tautinių darbų. Naujoji Gadynė gimė kaip "kairumo" ligos pasireiškimas socialistuose, kurie jau buvo skilę į socialistus ir komunistus. To laikraštuko "krikšto tėvas" buvo Pruseika, vėliau pamatęs kur duona geriau svieistuota.

Kairumas išgaravo, socialistų gaminimas tapo šiukšlynan numestas, tautininkų pludimas skaitytojų nepritraukė — ir Naujoji Gadynė mirė.

Kas dar keisčiau tai kad to laikraštuko redaktorius Stilsonas nukeliavo į Pittsburghą prie Gabaliausko "katalikiško" laikraštuko pagelbininku....

Ruošiasi Smarkiems Mušiams Italijoje

VOKIEČIAI SAKO STIPRINASI KAL, NUOSE PAKELIUI Į ROMĄ

Alijantai pastarų dienų mušiuose Italijoje su Vokiečiais paėmė 10 įvairaus didumo miestelių pakeliui į Romą, tačiau atsirėmė į į stiprią Vokiečių liniją ir veikimas sulėtėjo. Amerikiečiai ir Britai pažingėjo pirmyn tik šešetą mylių, Vokiečiai pasitraukė į naujas pozicijas kalnuose, kurios yra stipresnės negu kokias jie iki šiol turėjo.

Alijantų žygiavimas pirmyn yra toks lėtas kad per dieną pasivarė pirmyn tik po apie mylią.

Spėjama kad Vokiečiai pasiruošę stipriam atsigynimui Mondragone - Vasto kalnų linijoje, kuri užstoja kelią linkui Romos, ir jie gali dar kėsintis daryti kontr-ofensyvą — pulti Alijantų jiegas žut-butinei kovai.

Alijantai užkariavę pietinę Italiją į 54 dienas, dabar susiduria su daug sunkesniu darbu toliau į Italiją žygiuoti. Vokiečiai ištraukė daugumą savo jiegų iš Rusijos Alijantams Italijoje stiprią atsparą padaryti.

Italijoje, Volturno upės mušyje, kaip praneša, Penktoji Amerikos Armija neteko 6774 vyrų, iš jų 879 užmušta, 3047 sužeista ir 2848 dingę.

Vokiečiai taipgi pradėjo stiprų veikimą Jugoslavijoje, tikslu atkariauti plotus ką iki šiol prarado bolševikų vadovaujamų Gen. Tito partizanų.

Naziai pasinaudoja Juslavų kariautojų savitarpiniais vaidais: Tito kariauja Maskvos remiamas prieš patriotą vadą Gen. Mihailovičą.

Tarp Tito ir Mihailovičo burių ištinka susirėmimai vietoje bendro kariavimo Vokiečių prašalinimui.

Gen. Tito dirba pajungimui Jugoslavijos Maskvai.

Amerikos lakunai iš Vidaržemio juros punktų darė ataką svarbių Vokiečių punktų pietuose nuo Viennos, Austrijoje. Smarkiai bombarduota Vokiečių karo lėktuvų stotis Tirana, Albanijoje.

JAPONAI RABAULE NETEKO 400 LĖKTUVŲ

Spalių 28, Alijantai pietų Pacifike vėl panaujintu veikimu žymiai apmušė Japonus. Jų užsimojimas yra sutriuškinti Japonų karišką stovyklą Rabaul, kurią atakuojant pereitos savaitės pabaigoje sudaužė 123 Japonų lėktuvus, dabar vėl 58, ir išviso šiame Rabaul puolime sunaikino virš 400 priešų lėktuvų.

Japonų imperatorius Hirohito kalbėjo per radio į savo tautą, pareikšdamas kad dabartinė jų padėtis yra tikrai rimta, primindamas savo nuostolius paneštus kovose su Alijantais Solomonų salų kare.

Įsteigė Oro Stotį

Egipte, prie Kairo išstatyta milžiniškas aerodromas kuris tarnaus oro susisiekimui tarp Artimų Rytų ir Atlantiko pakraščio. Per ten eis visi oru gabemi karo ginklai ir kareiviai į Artimus Rytus. Be to, iš ten vyks susisiekimas oru su Azija.

Vokiečiai pasiryžę uždadaryti Šveicarijos-Prancuzijos sieną Genevos kantone. Tai vis ženklas nerimo kokis Vokiečius apima ir baimė Prancuzų smarkesnio subruzdimo prieš okupantus.

Taipgi pranešama apie Vokiečių uždarymą sienos tarp Švedijos ir Norvegijos.

Sovietai, kaip iš Berlino pranešimas sako, vėl susitaikė su Lenkų vyriausybe in exile Londone. Bolševikai buvo prieš Lenkus pašokę po pereitą pavasarį Lenkų iškėlimo fakto apie Sovietų iššudymą 10,000 Lenkų karių, kuriuos bolševikai buvo paėmę užpuldami Lenkiją. Nors bolševikai gynėsi tačiau Lenkai turi tikras žinias apie tų 10,000 Lenkų karių iššudymą bolševikų nagais.

GASOLINO davimas civilinių naudojimui bus dar daugiau mažinama, kadangi jo daugiau reikalinga plečiamiems militariniams žygiams. Prie to, gasolinas bus ir prastesnės rušies. Lyginiant kiek gauta prieš karą, dabar civiliniams gasolino išteklius yra 500,000 bačkų į dieną mažesnis.

Vokiečiai sako nuskanper pirmas tris Spalių mėnesio savaites 33 Alijantų laikus, viso 227,000 tonų.

BILIJONAS DOLARIŲ KARO VETERANŲ GLOBAI

Prez. Roosevelt patiekė Kongresui programą kuris reikalauja paskirti bilijono dolarių fondą pokariniam lavinimui ir mokymui karo veteranų vyrų ir moterų, kad jie turėtų sau amatą ar profesiją pragyvenimui. Daugelis jų bus kaip nors nesveiki, bet galės tam tikrus darbus arba užsiėmimus atlikti jeigu bus pralavinti.

Prezidentas pasakė, dabar jau yra laikas apie tai ne tik galvoti bet tiesiog imtis ką nors daryti.

U. S. NETEKO 553 LĖKTUVŲ IR 5700 VYRŲ VOKIETIJOJ

Amerikos oro jiegos operuojančios prieš Vokietiją iš stočių Anglijoje, per šešis mėnesius pražudė 553 lėktuvus ir neteko 5700 vyrų žuvusiais, sužeistais ir patekusiais Vokiečių nelaisvėn.

Prarastų lėktuvų vertė siekia apie 150 milijonų dolarių.

Tie nuostoliai panešta bėgyje paties smarkiausio veikimo prieš Vokietiją — nuo Gegužės 1 iki Spalių 23 dienos.

RUSAI VIS PRANEŠA APIE SAVO LAIMĖJIMUS

Spalių 28 Sovietai praneša sulaužę Vokiečių 72 mylių frontą pietuose nuo Zaporože linkui Azovo juros ir pažingėjo pirmyn 18 mylių į plačias Nagaisko stepes, veržiamiesi linkui žemutinio Dniepro ir Krimo.

Rusai atėmė iš Vokiečių Dniepropetrovską, svarbų miestą prie Dniepro, ir apgulė Krivoj Rog, kurį tikisi tuoj paimti.

ŽUVO 14-tas Amerikos submarinas "Runner" — jis negryžo iš žygio su 65 vyrais. Tiek submarinų S. V. prarado nuo šio karo pradžios.

Lloyd George, senas nuo pereito karo žinomas Anglų diplomatas, 80 metų amžiaus, apsivedė su savo sekretore, 55 m. Jo žmona mirė pora metų atgal.

Valdžia jieškodama daugiau taksų pasiryžus pabranginti laiškų į kitą miestą siuntimą nuo 3c iki 4c, taksuoti degtinę, cigarus, taipgi rengiasi toliau aptaksuoti saldainius ir saldžius gėrimus.

Ištrukę iš Japonų Pagrobimo Lakunai

Šie penki Amerikos kariai lakunai buvo nukritę Japonų valdomoje saloje Pietu Pacifike. Vietiniai gyventojai juos globojo iki jie galėjo išplaukti savo gumine valtim. Iresi juroje 4 dienas, jie buvo užtikti savų lakunų ir išgelbėti.

STATO MILŽINUS LĖKTUVNEŠIUS

Amerikos karo vadovybė statydina tris po 45,000 tonų milžinus lėktuvnešius— didžiausius kokie iki šiol pasaulyje turėta. Tie lėktuvnešiai bus naudojami gabenimui orlaivių į reikalingas sritis, užpuolimams numatytų priešų žemių.

Karo vadovybė taip pat praneša kad karinei tarnybai reikalinga bus po 75,000 naujų vyrų kas mėnesį, 1944 metais, atpildymui žuvusiu ir sužeistųjų vietų. Armija bus palaikoma 7,700,000 vyrų didumo.

ITALIJOS senas kariautojas Maršalas Badoglio, kuris užėmė premjero vietą po pašalinimo Mussolinio, pastaromis dienomis pareiškė savo šalies žmonėms jog jis pasitrauks iš valdžios vadovybės kaip karas baigsis ir leis žmonėms išsirinkti politišką vyriausybę kokia jiems patiks.

Iš Italijos praneša jog Vokiečiai papildė vieną iš žiauriausių savo terorizmo žygių šio karo bėgyje — masiniai iššudė apie 8 tukstančius Italų karininkų ir kareivių ant salos netoli Albanijos. Jie buvo pasipriešinę Vokiečiams ir norėjo liautis kariavę kai išgirdo Italiją baigus karą su Alijantais.

Oro nelaimės. Fort Benning, Ga., nukrito armijos transporto lėktuvas, žuvo apie 20 karių.

Apie tiek pat karių žuvo susimušus dviem lėktuvam ore prie Mountain Home, Iowa valstijoje.

Vokiečiai numušė Švedų pasažierinį lėktuvą gryžtantį iš Švedijos. Žuvo 13 asmenų.

Cincinnati, O. — Čia buvo apsivedę marinas, 23 m. su 13 metų mergaite. Vyras ją divorsavo, nes jo mergaitė-žmona su juo negyvena.

PRANAŠAUJA ILGĄ-SUNKŲ KARĄ

Amerikos Generolas D. D. Eisenhower, vadas karinių jiegų Italijoje, kalbėdamas per radio iš Algiers, Afrikoje, persergėjo Amerikos žmones nesitikėti sulaukti greitos karo pabaigos, karas bus ilgas, iki pergalės kelias tolimas ir vargingas.

Jis patarė žmonėms Amerikoje nepadaryti klaidos. Karas bus ilgas ir sunkus. Kareiviai pasiryžę kariauti, bet nori kad ir naminis frontas butų gerai laikomas.

48 užmušta. Meksikoje, Izamal miestelyj, laike bulių kautynių, sugriuvo akmeniniai bažnyčios laiptai ant kurių šimtai žmonių sustoję žiurėjo. Nelaimėje užmušta 48 žmonės, apie 80 kitu sužeista.

Vokiečiai, kaip pranešimai sako, dar turi armiją iš 8 milijonų vyrų, bet jie yra daugiausia jau antros ir trečios rušies vyrai.

Atsižymėjęs Ore

Lieut. Col. Cummings, atsižymėjęs oro mušiuose Corrigedore ir Baatane, dabar komanduoja oro atakus Europoje.

DARBAI
IR DARBININKŲ ŽINIOS

Nauji Nesusipratimai Darbo Lauke

Darbo fronte vėl apsireiškė subruzdimas, su streiko grąsinimu dviejose reikšmingose karo industrijose — anglies ir geležinkelių.

Karo Darbo Taryba atmetė John L. Lewis'o reikalavimą pakelti angliakasiams mokesties po $1.50 į dieną, bet pasiulė nuo savęs planą sulyg kurio angliakasiai uždirbtų po $10 į savaitę daugiau.

Tuomi Illinois "modelis" atmestas kaipo pagrindas visiems angliakasiams mokesties nustatymo.

Pereitą savaitę angliakasių streikas buvo paplitęs kiek labiau, bet vietomis darbininkai pradėjo gryžti dirbti.

Ohio valstijoje angliakasių dalis dar vis streikuoja apie Bellaire.

Valdžia pasiryžus vėl paimti į savo kontrolę streikuojančias kasyklas.

Gelžkelių transportacijos penkios unijos ir 15 neoperuojančių gelžkeliečių darbininkų unijų paleido balsavimui savo narių tarpe streikavimo klausimą, kadangi jų reikalavimai daugiau mokesties per virš metą laiko neišpildyta.

Dar 15 kitų gelžkeliečių unijų kalba apie leidimą balsavimui streiko klausimo.

Šis reikalas paliečia apie 350,000 gelžkeliečių.

Juroje Žuvo 88 Vyrai

Pereitą savaitę Atlantike netoli Floridos pakraščio nakties tamsoje susidurė du tankeriai laivai gabenę gasoliną. Susimušime gasolinas užsidegė ir degė laivai ir vanduo. Nelaimėje žuvo 88 laivų darbininkai. Tik 28 išgelbėta. Nelaimę matė žmonės iš kranto kai išgirdo sprogimą juroje ir patėmijo gaisrą.

Pittsburgh, Pa. — 1400 angliakasių Jones & Laughlin angliakasykloje prie California, Pa., sustreikavo del to kad kompanija iš darbo atstatė vieną kalvį.

Kanadoje, Shawinigan Falls miestelyje, sustreikavo 1800 Aluminum Co. darbininkų, protestui prieš pareikalavimą padidinti gamybą žiemos metu, tuo gi tarpu darbininkai savo jų algos yra mažesnės ngu kitur tokiuose darbuose moka.

Suv. Valstijose iki šiolei jau randasi apie 150,000 karo nelaisvių, iš jų apie 100,000 Vokiečiai, kiti Italai. Jie išskirstyti po 56 įrengtas paskirose šalies dalyse stovyklas.

PENNSYLVANIJOJE

PITTSBURGH

Diocezijos 100 Metų Paminėjimas

Spalių 25, Pittsburgho katalikų diocezija minėjo 100 metų gyvavimo sukaktį, iškilmingomis mišiomis Šv. Povilo katedroje. Iškilmingas mišias laikė Vysk. Boyle, kuris yra šeštas šios diocezijos vyskupas.

Pirmas katalikiškas mišias toje vietoje kur dabar stovi Pittsburghas, tada Fort Duquesne, kiek padavimai nusako, laikė su rekolekcijomis atsilankęs Kun. Denis Baron, Balandžio 17, 1754 metais.

Kuomet pirmutinis vyskupas O'Connor buvo paskirtas, Rugpjučio 14, 1843, ši diocezija turėjo 45,000 narius; dabar ji turi 694,000.

Kiti vyskupai buvo: Michael Domenec, nuo 1860; Tuig, nuo 1876, Phelan, nuo 1889; Canevin, nuo 1904, ir Vysk. Boyle, nuo Birželio 29, 1921. Jis yra gimęs Johnston, Pa., 1873 m., taigi artimas kaimynas. Laike didžiojo potvinio 1889 metais Johnstowne, žuvo devyni iš jo šeimos 12 narių, liko tik jis, jo brolis ir motina.

Pittsburghas Šaukiasi Anglies

Pittsburgho gyventojai susirupinę gavimu anglies žiemai. Nuo anksčiau paduotų užsakymų tukstančiai tonų anglies dar nėra pristatyti, neskaitant dabartinių reikalavimų ir užsakymų. Anglies pardavėjai negauna ramybės. Vieni šaukia-skambina telefonu: Mano kudikis serga, turiu gauti šilumos. Kiti: Daktaras įsakė man šildyti namą. Treti: Aš esu 78 metų amžiaus ir gausiu plaučių uždegimą.... Turiu apšildyt namą....

Na o prie tų teisingų reikalavimų yra daugybė ir tokių kurie graibsto anglį, nors dar turi pakankamai, arba nors žiemos pradžiai. Ir tie visokiais išgalvotais budais reikalauja anglies.

Anglies šaukiasi biedni ir turtingi, dideli ir maži.

Anglis kasama pačiose Pittsburgho miesto ribose, ir žmonės neturi anglies. Gal teks iš Sovietų Rusijos atvežti....

Kudikiams Pieno Bus Pakankamai

Pradedant Lapkričio 1 diena, Pittsburghe pieno tiekimas sumažinama iki Birželio mėnesį buvusio tiekimo laipsnio — iki šiol pieno suvartojimas pakilo 5 nuoš. daugiau negu buvo suvartota pereitą pavasarį. Taip pat sumažinama tiekimas grietinės, surių ir varškės.

Tačiau, praneša, pieno gavimas kudikiams pilnai užtikrinamas ir kudikiai del to nenukentės.

Suvaržys Degtinę

Pennsylvanijoje taip pat rupinamasi gelbėti nykstančios degtinės padėtį: gubernatorius su savo patarėjais svarsto įvedimą degtinės racionavimo panašiai kaip turi jau kitos valstijos.

Viena baimė yra, gubernatorius sako, kad įvedus racionavimą, tada degtinės eis imti ir tie kurie dabar visai neperka, nes ir jie jausis turį lygią teisę prie gavimo sau nustatytos dalies.

SPROGIMAS. Easton, Pa., ištiko sprogimas gaso dirbtuvėje. Nelaimėje užmušta du darbininkai, 35 kiti sužeista.

DIRVAI išsirašyti nereikia laukti pradžios metų — siųskit prenumeratą [illegible].

Monki-Biznis

Jureivis Michael Quinn ir jo prijaukinta bezdžionė. Jis atsisveikino su ja prieš išvykstant į jurą ir pavedė ją globoti į zoo, New Yorke. Gorila iš susigraužimo apsirgo ir atsidurė ligoninėje.

NEW PHILADELPHIA, PA.

LIETUVIŠKAS MIESTELIS.

Šis miestelis turi virš 2700 gyventojų. Pusę tos skaitlinės sudaro Lietuviai. Antrą vietą skaitliumi užima Airiai. Slavokų ir Lenkų mažiau, o Italų, Vokiečių ir Tyroliečių tik po keletą šeimų. Miestelio valdyboje irgi yra pusė Lietuvių valdininkų: Miesto taryboje—31, mokyklų taryboje—1, burmistras — Vasiliauskas; taikos teisėjas — Sabaitis; taksų rinkėjas — Zubrys; notaras — Elinauskas; konstabelis — Gelčius; Racionalėj taryboj—Vasiliauskas.

Į kariuomenę iki šiol išėjo sekanti 165 jaunuoliai:

Adomaitis J., Austravičius A., Andriuškevičius J., Andriuškevičius A., Andriuškevičius J., Apšėga J., Abromaitis A., Abromaitis E., Abromaitis V., Alabavičius J.

Bagdonas E., Bagdonas A., Bagdonas J., Bagdonas J., Barkauskas A. Butkevičius A., Bezgėla J., Bezgėla N., Bezgėla D., Bezgėla A., Bezgėla V., Bulota E., Barisnevičius A., Burneckis J., Burneckis E., Beniulis J., Beniulis J., Burneckis V., Buckiunas D., Buckiunas V.

Černiauskas F.

Dobilas M., Dobilas J., Dabravalskis A., Dočkus J., Dumčius V., Dunčikas P.

Elinauskas J., Elinauskas A.

Fērenca E., Fērenca A.

Gribliauskas J., Gredeckas J., Gredeckas F., Gataveckas V., Guoba S., Guoba P., Grigaliunas S., Grajauskas S., Grajauskas J., Grajauskas A., Gedeminas F.

Jakaitis J., Jakaitis J., Janulevičius J., Jurčiukonis B., Jurkiunas J., Janušauskas A., Janušauskas J., Janulaitis J.

Kodis J., Kodis E., Kodis A., Kodis V., Kazlauskas P., Kazlauskas S., Kazlauskas, V., Kišonis P., Kisieliauskas D., Krivas R.

Laurinaitis A., Laurinaitis F., Laurinaitis R., Lambarta J., Lambarta A., Leskevičius V., Leskevičius J., Leškys E., Leškys F., Lazauskas L., Lučka E.

Marčiukaitis A., Mikušas M., Mikonis J., Miklusevičius E., Miklusevičius P., Misikevičius J., Marazas A., Martinaitis J., Matusevičius V.

Narijauskas F., Narijauskas V., Narijauskas T.

Ozalas J, Ozalas K., Overka E., Overka Al., Overka Ant.

Pautienius F., Paplauskas V. Paukštis J., Petrušis D., Paplauskas J., Paplauskas J., Paulionis E., Paltanavičius A., Paltanavičius J., Paltanavičius D., Paltanavičius V.

Rudaitis A., Raadžius P.

Stanionis D., Stanionis J., Steniulis J., Stasiulevičius V., Stasiulevičius L., Sadauskas S., Sadauskas K., Sadauskas J., Skučas J., Skučas A., Skiečius J., Smerlikas P.. Skripka J., Šiaudys A., Šiaudys K., Šiaudys L., Šimkus A.. Šimkus M., Šiliauskas A., Šiliauskas E., Šiliauskas J., Šiliauskas J., Šneideris J., Šilevičius S., Šatas V., Šliakys V., Špokas F., Šimanskis E., Šimanskis K.

Tamulionis J., Tamulionis A. Tauras E., Tamulevičius E., Tamošaitis A., Tamulevičius J., Tamošauskas A.

Vanagaitis J., Valinskas M., Valinskas K., Valinskas J., Vasiliauskas T.

Zutelis F., Zimba F., Zubrys J., Zajankauskas M., Žilionis B., Žilionis J., Žitkus A., Žitkus A., Žerdeckas K., Žerdeckas A., Žuromskis E.

Virš pažymėtų tarpe yra 7 leitenantai. **Plaušinis.**

Detroit, Mich., Naujienos

BROOKLYN, N. Y.

DARIAUS-GIRĖNO PAGERBIMUI PRAKALBOS IR AUKOS

Spalių 3, Apreiškimo parapijos salėje, Dariui-Girėnui Paminklui Statyti Komitetas suruošė prakalbas pagerbimui tų musų didvyrių lakunų, dešimties metų jų skridimo ir žuvimo spkaktuvėse.

Pradžioje sugiedota Amerikos ir Lietuvos himnai, po to sekė lakunų pagerbimui giesmė, "Dariaus ir Girėno Rauda". Išpildė Genovaitė K. Vitaitytė ir Lionė Juodytė, kurios sudainavo ir daugiau dainų, solo ir duetų; pianu akompanavo muzikas Jonas Jankus. Vėliau p-lė Juodytė dainavo solo ir sau pritarė gitaru.

Kalbas sakė Fondo komiteto nariai, J. Ambrazaitis, J. Spurga, Adv. Steponas Briedis, paaikindami šio parengimo reikšmę. Paskiau kalbėjo redaktoriai Stilsonas, Tysliava, ir Laučka, taipgi Paulauskas.

Aukų Dariaus-Girėno paminklo fondui suaukota $65.44.

Dariaus-Girėno Paminklui Statyti komitetas susideda iš šių: Jonas Šaltis, pirm.; J. J. Sherry (Šertvaitis), v. pirm.; Vl. Pivarunas ir Ant. Gudonis, sekretoriai; Jonas Spurga, iždininkas; Juozas Ambrozaitis ir Juozas Kaizys, iždo globėjai; Adv. Steponas Briedis, finansų sekr.; kiti komiteto nariai: Vincas Brazaitis, M. Stakovas, A. Balčiunas, P. Kyrius, Charles Brecker, G. Marčiukienė.

Klaidos Atitaisymas

BROOKLYN, N. Y. — Per laikraščius paleista korespondencija reikale rėmimo Lietuvos Atstovybės Londone, kur yra pasakyta kad Tautininkų Klubo įvykusiame susirinkime esą išrinkta Londono Atstovybei remti komitetas. Peržiurėjus susirinkimo protokolą pasirodė kad ta žinia neatitinka tikrenybei, nes iškėlus tą reikalą, buvo apkalbėta kad Lietuvos Atstovybei Londone remti reikalinga visų geros valios Lietuvių parama ir čia vietoje buvo surinkta $26 ir išrinkta ne komitetas bet komisija surengimui kokios nors pramogos, kurios pelnas butų skiriamas palaikymui Lietuvos Atstovybės Londone, tuomi žinoma duodant pavyzdį ir kitoms kolonijoms, o tokios aukos gali buti siunčiamos arba tiesioginiai ar per savo centrus draugijas.

Jonas Narvydas,
Tautininkų Klubo
Protokolų raštininkas.

Miesto Valdybos Rinkimai

Lapkričio 2, bus rinkimai miesto mayoro ir kitų miesto valdininkų. Mums Lietuviams dabartinis Mayoras Jeffries yra žinomas kaipo netvarkingas miesto gaspadorius, jam bevaldant rytinės miesto dalies Lietuviai turėjo apleisti savo namus, pusdykiai parduodant juodžiams, nes Lietuviams pasidarė toliau pavojinga ten gyventi. Policija apsaugos nedavė, juodžiai atvažiavę iš kitur daužydavo ir apvogdavo vyrus ir moteris. Tas dėjosi ir kitų darbininkų apgyventose vietose.

Naujas kandidatas į mayorus kurį Lietuviai remia yra Frank FitzGerald. Jis kandidatuodamas pažadėjo miesto žmonėms apsaugą jeigu bus išrinktas. CIO ir AFL unijos sutarė apmokėti jo rinkimų kaštus. Balsuokime už Frank FitzGerald. **V. M.**

AUKOS MISIJOMS

Spalių 24 visose katalikiškose bažnyčiose Detroite buvo rinkliava aukų misijoms tose šalyse kur nepripažystamas katalikiškas tikėjimas. Man nuostabu kodel musų Lietuvių katalikų spauda ir nekurie kunigai taip nesąžiningai šmeižia Lietuvos Prezidentą Antaną Smetoną, kuris pripažino katalikų tikėjimą ir net valstybės iždu mokėjo kunigams algas ir rėmė kitokius tikybinius reikalus. Šitoks jų apsiėjimas patiems katalikams Amerikoje ir Lietuvoje padarys nuostolių: gudresni katalikai supranta jusų blogus darbus. Šiuo laiku mums Lietuviams reikalinga buti vieningais kaip ir kitos tautos, o jųs nepripažystat savo tautos prezidento. Tas atrodo kad jųs mažai rupinates Lietuvių tautos likimu ir katalikišku tikėjimu. Ar galima rasti kitų tautų katalikus kad taip elgtųsi laike savo tautos nelaimės? Taip elgiantis atrodo kad Lietuviai nenori savo valdžios.

Jųs žinot kad dabar su Lietuva negalima susisiekt, todel jųs ir šmeižiat, manot kad mus Amerikos Lietuvius išnaudosit savo kromelio naudai. Už tokį blogą savo tautai ir tikėjimui pasielgimą, jųs teksit Dievui nusvilę. **V. M.**

MOTERYS GEROS DARBININKĖS

Fordo keturiose didelėse karo reikmenų dirbtuvėse dirba apie 35,000 moterų. Šiomis dienomis Fordo ekspertai ištyrinėję moterų darbingumą paskelbia pasekmes:

Daugelyje atvejų, raportas sako, moterys-merginos darbą atlieka geriau ir dirba atsakančiau negu vyrai.

Darbuose daug dalykų turėjo buti pakeista, pritaikyta kad moterys galėtų tuos darbus atlikti, ir jos ėmėsi darbo tikrai vyriškai.

CHICAGO, ILL.

LEGIONIERIAI RENGIA SPORTO ŠVENTĘ GR. 12

Lietuvoje, Kaune 1938 metais vasarą įvyko Sporto Olimpiada ir buvo vadinama Lietuvių Sporto Šventė, nes dalyvavo visoki Lietuvos ir iš kitų šalių Lietuviai sportininkai.

Sporto Rumai, kurie tvarkė Olimpiadą, buvo nutarę kad už penkių metų turės įvykti kita Olimpiada.

Penki metai suėjo šią vasarą, bet Lietuva budava priešų rankose negalėjo to įvykdyti.

Ko Lietuvoje negalima padaryti tai mes Amerikoje gyvendami galim daryti. Užtat Dariaus-Girėno Postas nutarė rengti Lietuvių Sporto Šventę savo salėje, Gruodžio 12, tuomi palaikydami tradiciją ir pagelbėdami Lietuvos sportininkams. Kaip pereitą kartą taip ir po šio karo Amerikos Lietuviai atletai pagelbės sustiprinti Lietuvoje sportą.

Legionieriai mano sukviesti visokius Lietuvius sportininkus kokius tiktai galima gauti šiuo laiku, ypač tuos kurie dalyvavo Lietuvoje nuvykę iš Amerikos. Nors karas paretino musų sportininkų skaičių, bet dar vis Chicagos apielinkėje yra daug atletų, kurie bus kviečiami dalyvauti toje istoriškoje dienoje, Legionierių salėje, 4416 So. Western Ave., Gruodžio 12 d. Dariaus-Girėno Postas prašo kitų draugijų nerengti nieko tą dieną.

J. Jakubaitis.

E. ST. LOUIS, ILL.

SUDEGĖ LIETUVIŲ BAŽNYČIA

Spalių 16 čia sudegė Lietuvių Nekalto Prasidėjimo parapijos medinė, 46 metų senumo bažnyčia. Gaisras kilo anktyvų pamaldų laiku, kuomet klebonas Kun. A. Deksnys laikė mišias. Nuostolių padaryta į $55,000.

Kun. Deksnys laikė pamaldas po 7 val. ryto, bažnyčioje tuo tarpu buvo tik apie 20 parapijiečių ir kelios vienuolės. Mišių eigos metu kunigas patėmijo liepsną kupoloj virš altoriaus, ir paskubino išnešti Šv. Sakramentą. Žmones paragino tuoj apleisti bažnyčią. Vienuolės ir žmonės padėjo išnešti nekuriuos dalykus laukan, tuo tarpu kai ugnis smarkiai plito į viršų, stogan ir degė nesulaikomai. Tik eilė plytų apdėtas apie sienas liko, o medis visas sudegė, lubos ir stogas. Klebonas spėja kad gaisras prasidėjo nuo elektros vielų viršuje, netinkamai suvestų. **J. K.**

TORONTO, Kanada

TORONTO LIETUVIŲ ŽINIAI

Šiuomi pranešu kad nuo 19 dienos Spalių, pradėjo veikti Lietuvių kalbos mokykla. Vaikučių susirenka pusėtinai.

Taipgi pranešu kad prie minėtos mokyklos, nuo Spalių 30, t. y. šeštadienį, 3 val. po pietų, atsidaro Lietuvių kalbos kursai augesnio amžiaus jaunuoliams.

Jaunime! Kurie norite išmokti Lietuvių kalbos ir rašybos, maloniai prašau ateiti į Lietuvių parapijos salę, kiekvieną šeštadienį, 3 val. po pietų, kampas Goredale Ave. ir Dundas St., West.

Mokytojas **S. Balčiunas.**

Skaityk Amerikos
'Lietuvių Naujienas'
Mėnesinis žurnalas, 24 pusl.
Metams tik 50c. (45)
LIETUVIŲ NAUJIENOS
332 N. 6th Street Philadelphia, Pa

New Yorko Yankees Džiaugiasi Laimėję

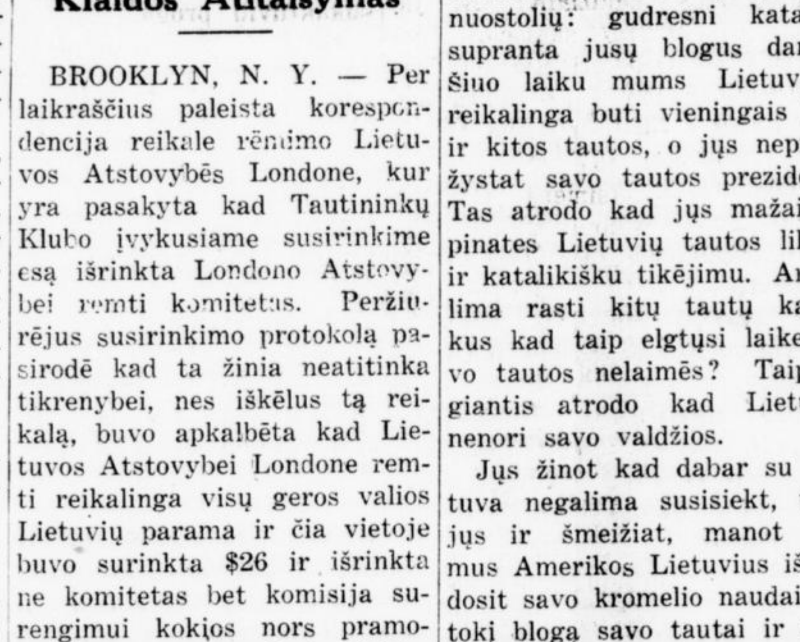

Linksmi New Yorko jaukto Yaikee beisbolo lošikai laimėję 1943 metų seriją iš džiaugsmo neša ant pečių beisbolo sprendėją, Teisėją Kenesaw Landis.

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

(Žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dykai)

MIRĖ 11,000 IŠEIVIŲ LIETUVIŲ

Su šiame numeryje telpančiai mirusių Lietuvių vardais, mirusių skaičius skelbiamas šiame puslapyje pasiekė jau 11,000. Mirusių surašas čia pradėta talpinti Vasario mėnesį, 1937 metais.

Žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama nemokamai.

Reikia paduoti pilni vardai, amžius, moterų pavardė po tėvais, iš kur iš Lietuvos kilę, ir kiek metų išgyveno Amerikoje.

ALEKNIENĖ Elzbieta, 52 m., mirė Clevelande, Spalių 8.

VENSKUS Kazys, 72 m., mirė Clevelande, Spalių 10.

KUZMINSKAS Vincas, 58 m., mirė Clevelande, Spalių 12.

SKODIENĖ, Kazimiera, 86 m. mirė Clevelande Spalių 18. (Panev. parapijos). Amerikoje išgyveno ilgus metus.

STASIULIONIS Ipolitas, apie 80 m., mirė Spalių 13, Clevelande. (Paėjo iš Vilnijos krašto.)

PUMPUTIENĖ Amilija, mirė Spalių 3, Sioux City, Iowa.

KAMINSKIENĖ Kazė (Meškauskaitė), pusamžė, mirė Spalių 7, Chicagoj. (Raseinių ap., Kelmės par., Sveliškių k.) Amerikoj išgyveno 37 metus.

STULPINIENĖ Brigyta, seno amžiaus, mirė, Spalių 10 d., Chicagoj. (Šiaulių aps., Joniškio p.) Amerikoj išgyveno 35 metus.

ASTRAUSKAS Stasys, 62 m. mirė Spalių 1, Cambridge, N. J.

RADZEVIČIUS Aleksandras, mirė Spalių mėn., Brooklyn, N. Y.

KILINSKIS Juozas, 47 metų, mirė Spalių m., Woohlaven, N. Y.

PULOKIENĖ Jieva, mirė Spalių 9, Philadelphia, Pa.

ALEKSANDRAVIČIUS Vincas, mirė Gegužės 29, Rosario, Argentinoj.

ŠUTINIS Ignas, 62 m., mirė Liepos 7, Alsina, Argentinoj. (Ukmergės ap., Deltuvos p., Stimburių k.) Argentinoj išgyveno 35 m.

ROBINSKIUTĖ Marė, mirė 2 Spalių, Binghamton, N. Y.

TRIONIENĖ Petronėlė, mirė Rugs. m., Spring Valley, Ill.

MERKEVIČIUS Antanas, 53 metų, mirė Rugs. 1, Coal Center, Pa. (Vaitakiemio k.)

ŠIMANSKIS Juozas, mirė Spalių 11, New Britain, Conn.

KRUPILAS Jonas, mirė Spalių m., Shenandoah, Pa.

ZALESKAS Vincas, mirė 13 Spalių, So. Boston, Mass.

KAVALIAUSKAS Antanas, mirė Spalių 7, New Britain, Conn.

TRAKINIENĖ Skolastika, 78 m., mirė Spalių 10, nuo sužeidimo automobiliu, Brockton, Mass. (Amerikoj išgyveno 40 metų).

LAPAČINSKIENĖ Margarieta, mirė Spalių m., Gilberton, Pa.

AKELAITIS Jonas, mirė Spalių m., Mahanoy City, Pa. Amerikoj išgyveno 34 m.

BUDVIETIS Kastantas, pusamžis, mirė Spalių 12, Chicagoj. (Tauragės ap., Švėkšnos p., Budvičių k.) Amerikoje išgyveno 30 metų.

DOMBRAUSKAS Martinas, pusamžis, mirė Spalių 13 d. Chicagoj. (Šiaulių ap., Joniškio par.).

STRAVINSKAS Juozas, 47 m. mirė Spalių 5, South Boston, Mass.

ANČIUKAITIS Stasys, 22 m., mirė Spalių 6, So. Boston, Mass.

LIETUVNIKAS Jonas, mirė Spalių 1, Wilkes-Barre, Pa. Amerikoj išgyveno 54 m.

ŠESTINSKAS Vincas, 57 m., mirė Rugs. 30, Coatsville, Pa.

ZUKLIA Juozas, mirė Spalių 1, Plymouth, Pa.

GUREVIČIENĖ Marė, mirė 18 Rugsėjo, Miners Mills, Pa.

DYKAI
PAGALBA NUO REUMATIZMO

Jei kenčiate kuno skausmus; jei sąnariai jauslųs; jei užeina skausmai oro permainose, atariam jums bandyti ROSSE Tabs be mokesties ir obligacijų. Naudojamos tukstančių per virš dvidešimts metų, gavimui greito paliuosavimo skausmų Reumatizmo, Arthritis, ir Neuritis.

DYKAI šio Laikraščio Skaitytojams
Jeigu niekad nenaudojote ROSSE Tabs, prašom jus BANDYT juos—išbandykit musu kaštais. Pasiųsime jums pilno dydžio pakelį—sunaudokit 24 tabletes DYKAI. Jei neduos greito paliuosavimo nuo skausmo ir jųs busit nepatenkinti pasekmėmis ir to pakelio žema kaina, grąžinkite nesunaudotą dalį, ir jums nieko nekaštuos. Nesiųskit pinigų, tik savo vardą ir adresą į:

ROSSE Products Co., Dept. X-3
2708 W. Farwell Av. Chicago 45, Ill.

JAUTI BLOGAI?
VISIŠKAI PALENGVINSITE SAU —ŠIUO MODERNIŠKU ŠVELNIU BUDU

Kuomet kankinatės viduriu užkietėjimu—žarnos neveiklios, skauda galvą, nėra energijos—palengvinsite sau šiuo modernišku budu—kramtykite FEEN-A-MINT. Ši skoninga kramtoma guma vidurius liuosuoja švelniai ir tikrai. Milijonai žmonių naudoja FEEN-AMINT. Tik pakramtykite FEEN-A-MINT einant gulti, naudokite tiktai pagal nurodymus ant pakelio. Sekantį rytą malonus palengvinimas jums pagelbės vėl jaustis puikiai.

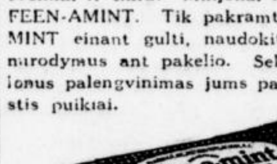

10c

DELLA C. JAKUBS
(JAKUBAUSKIENĖ—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)
REIKALE VEŽIMAI LIGONIAMS PERVEŽTI.
Kambariai pašarvojimui leidžiama naudotis nemokamai.
LITHUANIAN FUNERAL HOME
6621 EDNA AVENUE ENdicott 1763

P. J. KERSIS
809 Society for Savings Bldg.
OFISO TELEFONAS: MAin 1773.

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausit pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo mortgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Naujoje Vietoje
Nikodemas A. Wilkelis
Laisnuotas Laidotuviu Direktorius
IR BALZAMUOTOJAS
Šermenims kambarius duodame vartoti nemokamai
Naujoj, moderniniai įrengtoj nuosavioj vietoj
6202-04 SUPERIOR AVE. HEnderson 9292

Tegul meilė Lietuvos
Dega musų širdyse!

LAISVA LIETUVA

Laisvę Pažinę —
Jungo Nevilksim!

Katalikiškumas ir Tautiškumas

Perversmą Vadovavo Katalikai. Katalikybės Teisės Lietuvoje Nebuvo Uzurpuotos. Vagys Bažnyčioje

Aš tęsiu pasikalbėjimą su p. Bugnaičiu jo Amerikos Lietuvyje (No. 40) iškeltu katalikiškumo ir tautiškumo klausimu. Jieškant tiesos ir teisybės, pirmučiausia reikia nustatyti tikroje šviesoje faktus. Aš taip ir darau.

Pagal p. Bugnaitį, Lietuvoje tautininkai militarine jiega buvo paėmę valdžią į savo rankas. Kad ištikrųjų buvo kitaip, parodo faktai. Militarinei jiegai prieš socialistų valdžią vadovavo ne tautininkai, o krikščionių demokratų blokui palankus kariai. Va jų pavardės: Pulk. Plekavičius, draugavęs su Ukininkų Sąjunga, kr. dem. bloko šaka; Pulk. Glovackis, atsidavęs tam blokui, kaip išgarsintas katalikas; Plk. Skorupskis, artimas kr. demokratams, ir Gen. Ladyga, buvęs liaudininkas, bet per savo žmoną, didelę katalikę, irgi paartėjęs kr. demokratų blokui. Taigi militarinė pajiega, pasireiškus 1926 metų Gruodžio mėnesį, nebuvo tautininkų vadovaujama.

Renkant prezidentu p. A. Smetoną, seimo atstovą, visas krikščionių demokratų blokas balsavo už jo kandidaturą. Sudarytoje tuomet vyriausybėje buvo trys kr. demokratų bloko ministeriai: finansų ministeris — Dr. Karvelis, Ukininkų Sąjungos narys; Dr. Bistras, švietimo ministras, Kr. Demokratų narys, ir p. Milčius, valstybės kontrolierius, Darbo Federacijos narys. Išskyrus p. Voldemarą, naujai sudarytoje ministerių taryboje daugiau tautininkų nebuvo. Jeigu p. Bugnaitis pasiskaitytų ano meto laikraščius tai įsitikintų tais faktais ir netvirtintų taip kaip dabar tvirtina.

Kodel po kelių mėnesių Kr. Demokratų žmonės išsikinkė iš vyriausybės vežimo tai kitas klausimas. P. Bugnaitis jo nekelia tai ir aš jo nejudinu.

Toliau p. Bugnaitis teigia kad tautininkai bandė "pavergti, uzurpuoti katalikybės teises". Tam savo tvirtinimui paremti jieško pavyzdžių. Sako: "Romos konkordatas, sudarytas su popiežium, neilgai tvėrė ir popiežiaus atstovas buvo priverstas iš Lietuvos prasišalinti". Galima paguosti p. Rudaitį kad konkordatas kaip buvo taip ir tebėra. Jo neatšaukė nei Roma nei Lietuvos valdžia. Vietoje prasišalinusio nuncijaus buvo Popiežiaus paskirtas Lietuvai kitas nuncijus, o Vatikane ir dabar atstovauja Lietuvai ministeris p. Girdvainis. Kodel pasišalino iš Lietuvos pirma skirtas Vatikano atstovas tai vėl kitas klausimas.

Taip pat be pagrindo p. Bugnaičio tvirtinimas kad tautininkų valdžia panaikino Lietuvos Universitete filozofijos ir teologijos katedras. Nieko panašaus! Tos katedros kaip buvo taip ir paliko. Kaip žinome iš spaudos, užpludę Lietuvą bolševikai stengėsi panaikinti visą Teologijos-filosofijos fakultetą, taigi ir tas katedras.

O su katalikų noru įsteigti savo universitetą tai šitaip buvo. Pagal Lietuvos įstatymus, dar kr. demokratų blokuotos su socialistais valdžios išleistu, privatinės mokyklos steigiamos gavus vyriausybės leidimą. Tarp kitų steigimo sąlygų yra ir ta kad steigėjai nurodytų lėšas kuriomis bus išlaikoma mokykla. Katalikų universiteto sumanytojai pasiskelbė kad jam laikyti turi surinkę Amerikoje keliasdešimtis tukstančių dolarių. Bet kai buvo pareikalauta įtikinamų įrodymų ar tikrai turi, tai negalėjo įrodyti. Gal ir buvo tokia suma surinkta, bet ji kažin kam ir kažin kaip jau buvo išleista.

DEL TŲ 90% KATALIKŲ

Taigi iš tų visų faktų nepasitvirtina kad "tautininkai "griežtai paneigė, uzurpavo katalikų teises, nors katalikai sudarė 90 nuoš. visų Lietuvos piliečių". Čia reikalinga maža pataisa: Lietuvos katalikai sudaro ne 90 nuoš., o apie 80% jos piliečių. Bet tai mažas paklydimas. Didžiausia klaida tai p. Bugnaičio išvada traukiama iš tų procentų. Jo manymu, kad jei 90% Lietuvoje katalikai tai tokioje proporcijoje turėtų buti partinių katalikų visur atstovaujama Lietuvos valdžia.

Tos tendencijos neatitinka tikrenybė pasireiškusi kad ir 1926 metų seimo rinkimuose. Tik ar 30% kr. demokratų blokas (Kr. Dem., Uk. Sąjunga ir Darbo Federacija) teįstengė surinkti. Pagal tą statistiką tektų spręsti kad Lietuvoje katalikų tėra 30 nuoš. (ne 80%) arba kad jų 50 nuoš. (vadinasi dauguma) bevelijo rinkti socialdemokratus, socialistus liaudininkus, tautininkus ir kitus. Ši antroji supozicija yra tikresnė. Taip atsitinka ne tik Lietuvoje, bet ir kituose katalikiškuose kraštuose. O pasakymas kad katalikų teisės buvo visur "neigiamos, siaurinamos", visai neturi argumentų. Taip sau paberti žodžiai ir gana.

Draugauti Lietuviams reikia su visais savo tautiečiais, su visomis jų srovėmis ar partijomis, jeigu jos stoja už laisvą ir nepriklausomą Lietuvą. Tik nesuprantama kodel katalikų partija randa galimu draugauti su socialistais, kurių vadas maldos metu demonstratyviškai atsitupė susirinrinkime, o neranda nieko bendro su tautininkais ir padeda socialistams juos visur uiti.

Teisybė, p. Bugnaitis skaito tautininkus katalikų Bažnyčios priešais. Kai, sako, "katalikai šventadienį eina bažnyčion išklausyti mišių tai tautininkai eina kurs nors išsigerti". Čia reikia sutikti su p. Bugnaičiu kad yra tokių nenaudėlių tautininkų. Na, ar nėra tokių pat ir socialistų? Kodel musų gince jie nutylimi? Kodel su tokiais socialistais partiniai katalikai neranda kliučių bendradarbiauti politikoje?

Bet ar jau geri visi katalikai kurie lankosi šventadieniais bažnyčioje? Man matosi kad ne. Štai įrodymas. Vilniuje ir neretai kitur Lietuvos bažnyčiose prie durų tekdavo žmonėms matyti tokius parašus: "Saugokitės vagių!" Iš jų matyti kad vieni (ar jų daugumas) vaikščioja į bažnyčią melstis ir Dievo garbinti, o kiti vogti, maldingų žmonių kišenių kraustyti. Kitaip klebonai nebutų leidę tokių įspėjančių parašų prie bažnyčių durų dėti.

Bet vagis yra ne tik tas kuris pinigus ištraukia iš svetimo kišeniaus, vagis yra ir tas kurs pavagia iš artimo gerą vardą, nuplėšia jam garbę, jį neteisingai apkalba ir apšmeižia. Tai p. Bugnaitis, kaip geras katalikas, turėtų žinoti iš katekizmo, skirto paruošti išpažinties.

Kas rupestingai seka Lietuvių spaudą tas įsitikina kad Lietuvos tautininkų valdžia nebuvo tokia kokia p. Bugnaitis ją nudažo. Viename iš paskutinių ministerių kabinetų buvo dargi pirmininku tautininkas kunigas, paskirtas sutikus Askivyskupui Skvirecckui. Jei tas kunigas butų buvęs koks apostatas tai nebutų gavęs sutikimo iš arkivyskupo.

Kun. Prunskis savo knygelėje paduoda pavardes kunigų kuriuos nužudė bolševikai. Jų skaičiuje randasi ñemaža ir kunigų tautininkų. Be to, reikia žinoti kad daugumas Lietuvos kunigų palaikė tautininkų vyriausybę. Jeigu ta vyriausybė butų buvus taip priešinga katalikiškumui, kaip p. Bugnaitis tvirtina, tai ir tokio palaikymo nebutų buvę. Tik partiniai katalikai jos nekentė. Mat, jiems rodėsi kad jei 90 ar 80 nuošimčių Lietuvos gyventojų katalikai tai valdžia turi priklausyti kr. demokratų blokui.

Butų dar daug kuo pasiginčioti su p. Bugnaičiu, bejieškant tiesos, bet jau užteks ir to gana ilgo nuomonių pasikeitimo. Tegul skaitytojai toliau sprendžia katras mudu kur teisųs ar neteisųs.

J. Rudaitis.

UŽ FILIPINŲ SALŲ LAISVĘ

Prezidentas Roosevelt mano kad dabar yra geriausias laikas paskelbti Filipinų Salų nepriklausomybę, kuri prižadėta Liepos 4, 1946 metams. Prezidento nuomone, dabar kada Japonai tas salas užėmę ir Filipinų tarpe varo propagandą prieš Ameriką, bus geriausia proga sukelti Filipiniečius į kovą Japonų atsikratymui.

Kiti sako, kaip greitai dabar Filipinai bus pripažinti nepriklausomi, Japonai pasidarbuos juos pasijungti sau ant visados.

Reikia Daugiau Nuoširdžių Patriotų!

Baigkit Dėję Savo $25.00 Sumą Atminčiai Šių 25 Lietuvos Nepriklausomybės Sukakties Metų. — Gelbėkime Atsteigti Lietuvą!

Albany, N. Y., yra tai mažai Lietuviškame gyvenime figuruojantis miestas, bet ir toje apielinkėje yra gerų patriotų Lietuvių.

Štai vienas, **B. Moleikaitis,** iš Delmar, N. Y., prisiuntė L. V. S. Centrui $15, padalindamas sekančiai:

Londono Atstovybei	$5.00
"Timeless Lithuania"	5.00
Liet. Karo nukentėjusiems	5.00

Tai Lietuvis su duosnia širdžia. Jis galėjo atsiųsti tik penkinę vienam ar kitam šių tikslų, ir jaustis pasitenkinęs. Tokių lengvai pasitenkinusių turime dikčiai. Yra tokių kurie davė porą dolarių LVS nario mokesties, gavo ženklelį ir narystės kortelę, ir užmiršo toliau apie visus Lietuvos reikalus....

Jie lieka šalti Lietuvos reikalams dabar kada musų tėvynė stovi ant pražuties kranto, kada visai musų tautai grėsia svetimų išnaikinimas.

Ko truksta tiems Lietuviams kurie tik tokį susirupinimą savo tautos likimu parodyti gali? Ar jie ne iš tos garsingos savo istorine senove Lietuvos paėjo? Ar jiems ne ta pati gegutė kukavo, jauniems augant, gražiose savo tėviškės apielinkėse žaidžiant? Ar jie neatsimena tos skaisčios Lietuvos saulės kuri jiems šviete ir šildė kuomet jie durvą arė ar javus sėjo, ar šieną pjovė, ar rugius kirto?

Ar jie neatsimena kaip jie verkė apleisdami tą brangią šalį kada, norėdami išvengti patekimo caro kariuomenėn, skyrėsi su savo tėvais, broliais, seserimis, draugais, Amerikon bėgo?

Jie čia atvažiavo, lengvesnį gyvenimą rado, bet vis Lietuvos ilgėjosi, nes ji visu gražumu kokį turėjo, amžinai paliko jo mintyse....

Laikai pasikeitė, Lietuva turėjo progos atsikratyti svetimos priespaudos, sau gražiai ir linksmai Lietuviškai gyveno.

Jai gelbėti, jos vadavimo reikalams per aną karą Amerikiečiai sudėjo-nusiuntė daug milijonų dolarių. Gausiai rėmė tuometinius Lietuvai gelbėti fondus, kurie atliko savo didelius patarnavimus Lietuvai.

Dabar gi tie patys Lietuviai jau tik dolariu-kitu savo paramą Lietuvai parodo....

Kur širdis, kur žmoniškumas, kur meilė Lietuvos ir Lietuviška savigarba?

Ar norit kad Lietuviai butų svetimų pavergti del musų apsileidimo?

Jeigu pereitą karą dėdami visas savo pastangas laimėjom, laimėsim ir dabar, jeigu tikėsim, dirbsim, aukosim!

KITI AUKOJO PO KELIS KARTUS

Kurie per šią vasarą sekėt aukotojų vardus knygai "Timeless Lithuania" ir kitiems LVS reikalams, atsiminsite kad geroko skaičiaus patriotų Lietuvių vardai buvo paskelbta po keletą kartų: jie aukojo ir vieną, ir antrą ir trečią kartą.

Kada tik įkišę į kišenių ranką rado atliekamą dolarį, penkinę ar dešimtinę siuntė ją Lietuvai Vaduoti Sąjungai jos Lietuvai vaduoti darbų varymui pirmyn.

Vieni siuntė knygai $5, o LVS reikalams $10; kiti knygai $25, LVS reikalams $10, kiti gi po kelias penkines ir šiaip liuosas dolarines atsiuntė. Jie jaučia reikalą gelbėti Lietuvos padėtį — jie remia tą organizaciją kuri pasibrėžus dirbti, prie sunkiausių sąlygų rankas nenuleisti — **kad Lietuva vėl butų Laisva ir Nepriklausoma!**

Nekurie pasižadėjo ir baigė sumokėti **$25 sumą padarydami sau atmintį šių 25 metų Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuvių proga.**

Dar yra proga ir jums pribaigti savo $25.00 sumą prisiunčiant likusius kiek dar neaukavot šymet — nes **NEPRIKLAUSOMYBĖS 25 SUKAKTIES METŲ LAIKAS TĘSIASI IKI ATEINANČIOS VASARIO 16-TOS!**

Visiems kurie bus aukavę LVS reikalams (įskaitant ir knygai), LVS Centro Valdyba prisiųt gražius specialius 25 Metų Sukakties Paliudymus.

Ruoškit savo **KALĖDINĘ AUKĄ LIETUVOS LAISVĖS REIKALAMS** — pradėkit mokėti dabar, ir iki Kalėdų sumokėsit $25 ar daugiau.

Bus gana ir penkinė iš tų kurie daugiau neišgali. Tik turėkit Lietuvą širdyje — aukokit jai gelbėti-vaduoti!

KAIP SIŲSTI AUKAS

Jums nėra jokio vargo pasiųsti auką Lietuvai Vaduoti Sąjungai. Šiame puslapyje telpa aukų kuponas: **iškirpkit jį šiądien, įrašykit savo vardą ir adresą, ir pakrapštykit savo kišenių, pasiklauskit savo sąžinės kiek jums Lietuva kaipo Lietuviui verta, ir tada nesunku bus savo senosios Tėvynės laisvei ir laimei auką duotí!**

LVS Centro adresas visada telpa šiame puslapyje. Siųskit savo auką DABAR, kupone pažymėtiems reikalams:

Lietuvos Atstovybei Londone,
Lietuvos Karo Nukentėjusių šelpimui,
Knygai "Timeless Lithuania",
LVS nario mokestį.

Lietuvos karo nukentėjusių šelpimui skiriamos aukos bus perduotos į Lietuvių Tautinį Šelpimo Fondą ir laikomos tam tikslui. Kitos aukos bus paskirstytos taip kaip jusų kupone pažymėta.

Visos šios aukos bus įrašytos į vieną jusų $25 sumą ir gausit **25 Sukakties Metų Paliudymą.**

L. V. S. CENTRAS 6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Auką siunčiant iškirpkit ir išpildykit šį kuponą:

• LIETUVOS REIKALAMS AUKA •

Lietuvai Vaduoti Sąjungai Aukų Kuponas
LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGA
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Siunčiu auką: $..... Lietuvos Atstovybei Londone
$..... Knygai "Timeless Lithuania"
$..... Lietuvos Karo Nukentėjusiems
$..... L.V.S. nario mokestį
Viso: $.....

Vardas ir Pavardė.....

Adresas.....

Miestas..... **Valst**.....

ŠĮ KUPONĄ SU SAVO AUKA PASIŲSKIT LVS. CENTRUI

Iškirpkit viršuje telpantį kuponą, įrašykit savo vardą ir adresą ir kiek aukų siunčiant, ir stokit į eiles tų gerų patriotų kurio iki šiolei jau po keletą kartų yra aukavę LVS., net didelėmis sumomis!

Aukas ir prenumeratas knygai siųskit adresu:
LVS Centras 6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGOS CENTRO ŽINIOS

L. V. S. CENTRAS 6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

VISI NUBALSAVO UŽ SKIRTI $200

Pereitame numeryje buvo pranešta kad LVS centro valdyba nutarė paskirti $200 paramimui gelbėjimo p. Čarneckienės iš Sibiro, su penkiais vaikučiais. Iki pereito Dirvos išėjimo buvo gauta didumos centro valdybos narių sutikimas. Paskiau atėjo ir kitų valdybos narių balsavimo lakštai ir iš jų pasirodė kad sutikimas gelbėti tą Lietuvę jos nelaimėje buvo visos centro valdybos narių vienbalsis.

Čekis sumoje $200 nuo LVS jau pasiųstas p. Čarneckienės seserei p. Šalteniutei-Jameson, į Worcester, Mass.

AMERIKOS SKOLOS DIDĖJA

Dabartiniu saiku valdžiai leidžiant pinigus, žinovai sako, Amerikos valstybės skolos iki galo 1945 metų pasieks 300 bilijonų dolarių ir, to pasekmėje, mes visi busim paskendę skolose. Tuo budu kiekvienam šalies vyrui, moteriai ir vaikui skolų išpuls po $2222. 1910 metais tokių valstybės skolų išpuolė kiekvienam gyventojui po $12.

DAR VIS ATEINA AUKŲ KNYGAI

Dar sekantieji užsirašė knygą "Timeless Lithuania":

B. Moleikaitis, iš Delmar, N. Y. (Jis prisiuntė $5 Londono Atstovybei ir $5 Lietuvos nuo karo nukentėjusiems šelpti, viso $15.)	$5.00
Andy Lukas, Cleveland, Ohio	5.00
Juozas Petkunas Cleveland, Ohio	5.00

Eleonora Sutkus, iš Roselando, Chicagos priemiesčio prisiuntė $16, kurie yra:

Aleksandras Šimkunas ir Balučiui	5.00 3.00
Stasys Šimkunas ir Balučiui	5.00 3.00

MARGUTIS

Skaitykit "Margutį", komp. A. Vanagaičio leidžiamą muzikos ir juokų žurnalą. Eina du kartu į mėnesį. Kaina metams $2. Prisiųskit 10c pašto ženklais, gausit vieną numerį pamatymui.

"MARGUTIS"
6755 So. Western Ave.
Chicago, Ill.

Blokų Plaišintojas ir Jo Mažas Giminietis

Vaizde parodoma didysis 4,000 svarų blokų plaišymo šovinys, su maža 100 svarų naikinimo bomba. Iki šiol 4,000 svarų bombos yra didžiausios ką Amerikos lėktuvai vartoja. Britų didieji lėktuvai turi 8,000 svarų bombas.

Paskutinės Dienos Prisidėti prie "Timeless Lithuania" Leidejų

Užsisakykit Dr. Owen J. C. Norem knygą

TIMELESS LITHUANIA

KNYGA IŠEIS ANGLIŠKOJE KALBOJE 300 PUSL. DIDUMO, ILIUSTRUOTA
SIŲSKIT SAVO AUKĄ ŠIĄDIEN
Kas duos $5.00 ar daugiau gaus vieną knygą

Aukos priimamos nuo $1 ir aukščiau. Davusieji $5.00 ar daugiau gaus knygą. Aukotojų vardai tilps knygoje.

LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGA
6820 Superior Avenue Cleveland 3, Ohio

Blogai Sugalvotas Kompromisas

Gerbkime Teisę, Nesilankstykime Smurtui. Atsidėkime Išmintingais Demokratijų Vadais, Nepasikliauskime Tuščiakalbiais Žurnalistais. Reikalaukime Nepriklausomos Lietuvos.

Nevienas nustebs pasiskaitęs p. Vytauto Širvydo straipsnį Amerikos Lietuvyje (nr. 42), pavadintą "Svarbių Konferencijų Išvakarėse". Nustebau ir aš, del to jam kiek mokėdamas paprieštarausiu. Seniau p. Širvydas stodavo už nepriklausomos Lietuvos ideją, už jos atsikurimą suverenine valstybe, o dabar, gal but, nusigandęs Rusijos įnirtusio užsispyrimo pasisavinti nuo Lietuvos į rytus apie 400,000 kv. klm. plotą su apie 25 milijonais gyventojų, tame skaičiuje ir Lietuvą, siulo tokį, anot jo, "sveiką" kompromisą, kad iš Lietuvos nepriklausomybės nebeliktų nei pėdsakų. Štai ką jis rašo, pasidavęs kai kurių Anglų ir Amerikonų laikraštininkų s u k t i e m s išvedžiojimams:

"Galima sutikti su Maskvos norais, apie kuriuos p. Chamberlin rašė, kad Europos rytų valstybėse nebutų valdžių kurių užsienio politika nesutiktų su Maskva. Kitais žodžiais tariant, rytų Europos valdžios privalo buti **iš prigimties ir fakto** draugingos Sovietų Sąjungai, kaip artimiausiam ir svarbiausiam kaimynui. Čia yra vietos **sveikam kompromisui,** kuris Lietuvos atžvilgiu, pavyzdžiui, patikrintų Lietuvai nepriklausomybę **svarbesniais Lietuvos vidaus politikos klausimais,** ir patikrintų Maskvai pilną ir tučtuojinę **Lietuvos karo pagalbą** Sovietų Sąjungai, jei ateityje tokia pagalba butų reikalinga".

Autorius, matomai, neatsvėręs pabėrė tuos žodžius. Jei butų atsvėręs tai butų gal taip nerašęs. Jo siulomas kompromisas nežada dargi to ką butų pažadėjus 1939 metų padiktoji Lietuvai sutartis. Pagal tą sutartį, Maskva apsiėmė visai nesikišti į Lietuvos vidaus politiką, gerbti ir ginti Lietuvos suverenumą, apsiėmė po kiek metų išsivesti iš Lietuvos raudonosios armijos garnizonus. Pono Širvydo koncesijos Maskvai siekia daug toliau: Lietuvos suverenumo nebėra, Lietuva pavirsta aklu Sovietų Rusijos vasalu, nepriklausoma lieka tik "svarbesniais vidaus politikos klausimais", o kur gi riba tarp svarbesnių ir nesvarbių klausimų, ir kas ją nustato? Žinoma, ne vasalas, bet jo suverenas, Rusija. Taigi iš tos p. Širvydo nepriklausomybės belieka vien šnišptas, apgaulinga nesąmonė, kaip toliau pamatysime.

Visai nešvankiai atsiduoda ir jo peršama "Lietuvos karo pagalba" Sovietams. Rusijai žmonių karinės medžiagos nereikalinga; to gero ji turi begales. Lietuva neturėjo ir negali turėti jokios karinės pramonės. Tai kuo pasireikštų nykštuko karinė pagalba milžinui? Ir prieš ką ji butų reikalinga? Prieš Vokietiją? Jei Sovietai su Anglija ir su Amerika sutriuškina militarinę Vokietijos galią ir nebeleidžia jai apsiginkluoti tai iš vakarų šono, kur Lietuva, jokio karo pavojaus Sovietams nebėra. Priešas parmuštas ant žemės ir jo galybė sutrypta. Nepuls Sovietų nei nuterioti Balkanai, nualinti nekaringi Skandinavai. Taigi juokas butų kalbėti apie pavojų Sovietams iš šiaurės, iš vidurio ir iš vakarų Europos. Tai kas gi ir kur Sovietų žemę pultų? Niekas ir niekur. Išeina, kad tik Sovietai galėtų pulti mažuosius savo kaimynus, nerasdami galo savo imperialistiniams užsimojimams. Be to, Sovietai reiškia pretenzijų į Viduržemio Jurą, į Pacifiką ir į Atlantą, į Indijos okeaną. Tai ir Davies patvirtino, gryžęs iš Maskvos misijos. Siekdama tokio milžiniško plėtimosi, Rusija gal užmintų ant kojų Anglams, Kinams ir gal Amerikai. Tai štai kuriam galui Lietuva turėtų skubėti su "karine pagalba". Ar ne absurdas?

DEL MASKVOS GLOBOS

O dabar apie tai kas butų atsidėjus Maskvos globai, pavedus jai savo užsienio politiką. Tautai jos atsižadėti dažniausia reiškia prarasti ir savąją vidaus politiką, — prarasti save visiškai. Abi politikos **kaip dvilypis riešutas**: vieną kevalą prakandus, randi abu branduoliu. Per užsienio politiką, Rusijos globai atiduotą, butų kontroliuojama visas Lietuvos gyvenimas: religija, labiausia katalikų visuomenės (80% gyventojų) santikiai su šv. Sostu, suformuluoti konkordatu; katalikų organizacijos, ar jos neapsilenkia su Maskvos ateistine kryptim; autonominė bažnyčios santvarka, ar ji kuo nenusideda Sovietų režimui; švietimas, mokslas ir mokyklos, ar jos neauklėja jaunimą prieš Sovietų Marksistinės santvarkos ideologiją; kariuomenė, ar draugingoje Sovietams dvasioje ruošiama.

Žodžiu sakant, nebutų tokių Lietuvos v i d a u s klausimų, svarbesnių ar nesvarbių, kurie butų izoliuoti nuo užsienio politikos, Sovietų kontroliuojamos. Ką jau bekalbėti apie ekonominius ir finansinius reikalus. Prekybos, paskolų, kulturinio bendravimo ir kitos sutartys su užsieniu (o jų begalės) turėtų praeiti pro Maskvos koštuvą. Nuo Maskvos priklausytų vieną ar kitą dieną pasmaugti Lietuvą ir ją suriesti į avino ragą.

Budama de facto Rusijos provincija, kaip kad yra buvus 1940-1941 m., Lietuva neturėtų nei iniciatyvos kur pasireikšti tarptautiniuose santikiuose. Tik su suvereninėmis valstybėmis deramasi. Tat ar begalima kalbėti apie kokią Lietuvos užsienio politiką, derinamą su Sovietų politika, sutikus su p. Širvydo "kompromisu"? Butų tuščias burnos aušinimas.

"Rytų Europos valdžios privalo buti **iš prigimties ir iš fakto draugingos** Sovietų Sąjungai; Lietuviai turėtų griežtai atsikratyti srovių (kaip socialistų) nepagydoma neapykanta Sovietinei tvarkai...." Taip mokina, taip smerkia Lietuvius p. Širvydas, taip jis stoja už Sovietinę tvarką, kurią Lietuva, prityrus ant savo kailio, ir mini su pasibaisėjimu. Ir vis delto "Lietuvių srovės" raginamos meile atsidėkoti Sovietams. Argi Sovietai, susitarę su Vokietija, užpludo ir išardė Lietuvą del to kad ji buvo jiems nedrauginga? Visai ne. Sovietai niekuomet neįrodys faktų šviesoje kad nors vienas Lietuvos žygis politikoje ar diplomatijoje butų buvęs kada nukreiptas prieš juos. To nežiurint, įspėjami Rusijos kaimynai kad "privalo iš prigimties ir iš fakto" buti draugingi, su dušia ir kunu atsidėję "sovietinei tvarkai", reikalaujama kad Lietuvio prigimtis virstų Rusų prigimtim ir kad butų aikštėje pareikšta, virstų "faktu". Jei taip tai p. Širvydo rekomenduojamas Lietuvos valdžiai savybes tiksliausia atitinka pp. Paleckis, Gira, Neris ir kiti Maskvos draugai Lietuviai. Tat kam viduje šių bejieškoti kitų valdininkų?

Lenkų vyriausybės in exile galva, Gen. Sikorskis, o paskui jp įpėdinis Mikolaičik viešai pasakė kad jie labai draugingai nusistatę Sovietams, bet dar pridėjo kad niekuomet neatsižadės Lenkijos suverenumo, neužleis kitiems nei pėdos savo žemių. Kodel gi Lietuviai, save pametę, privalo buti draugingi ir su meile atsidavę tiems kurie pasiryžę juos praryti?

Praktika rodo kad kaip Ašies diktatoriai taip ir Maskvos valdovai nesilaiko sutarčių, su mažais kraštais sudaromų. Tai kur garantija kad ateityje gerbtų jie šiokią ar tokią sutartį, pasirašytą su Lietuva?....

Pritarė Atlantic Charter, vadinas, pasižadėjo nesiekti svetimų žemių, nesikėsinti į tautų laisvę, o elgiasi visai priešingai. Keista kai p. Širvydas teigia kad Lietuviai ir kiti vis "privalo" ir privalo" Sovietams ir visai nekalba apie kokias prievoles Sovietams. Jį sužavėjo Sovietų militarinė galia, ir jis pamiršo kad kiekviena tauta turi teisę pati apsispręsti kam nori buti artimu draugu.

Lietuvius čia kažkoks nelabasis, kaip girtus į griovį, stumia-traukia į prarają. Seniau buvo užėjęs kliedėjimas apie Lietuvos federacijas, konfederacijas ar unijas su Skandinacija, su Pabaltiju, su Lenkija, o dabar, ryšyje su Maskvos konferencija, kai kuriems apsisukė galva piršti Lietuvai žiaurią Rusijos globą. Per pirmąjį karą taip nebuvo. Amerikiečiai Lietuviai griežtai stojo už laisvą nepriklausomą Lietuvą, jų akys ir ausys buvo nukreiptos į Lietuvius, palikusius savo tėvynėje. Dabar tik rašo paskiri Amerikos drąsuoliai receptus, jiems kaip kokiems gydomiems ligoniams, nieko nesiklausę. Jei įsiklausytų į balsą Lietuvių, iškentėjusių pirmą, Rusų, okupaciją ir kentančių antrą, Vokiečių, okupaciją, tai išgirstų: **Mes norime laisvos nepriklausomos Lietuvos atkurimo, be jokių žeminančių, apgaulingų, klastingų kompromisų,** jei tie kompromisai butų siulomi dargi Amerikiečių, Lietuvių kilmės.

Lietuvai turi buti grąžintos suvereninės teisės ir turi buti atkurta jos vyriausybė, agresorių ginklu nuversta. Tai tikras, neklastotas Lietuvos balsas, nugirstas tų kurie nuoširdžiai, sąžiningai ir giliai atjaučia jos tragingą buklę.

Prityręs didžio vardo, senyvo amžiaus, politikas, Prezidento Roosevelto pastatytas į vadovaujančią Amerikos eilę, ne tik Amerikiečių bet gan greit viso pasaulio didžiai gerbiamas už savo išmintį ir aukštą moralę, paskutinėje savo programinėje kalboje remia pasaulinės santvarkos planus ir tautų santikius ant Atlantic Charter pagrindų. Tą pat padarė savo kalboje, nesenai pasakytoje, antras Amerikietis, daug metų tarnavęs valdžioje savo tautai. Reikia tikėti kad Prezidentas Roosevelt pasiuntė į Maskvą p. Hull ir kitus rinktinius politikos žmones ne tam kad ten palaidotų jo įkvėptą, sumanytą ir drauge su premjeru Churchill paskelbtą tautų laisvės deklaraciją, kad tą brangų dokumentą paverstų nuvalkiotu popiergaliu. Ponas Hull nedykai įgijo budraus sarvo vardą.

Ponui Širvyduí visa tai pasirodė mažos atidos verta. Jo nusiminusią dvasią prislėgė šioki ar toki Anglų bei Amerikonų žurnalistai, dykai ar nedykai pilantieji vandenį ciniško Maskvos realizmo malunui. Išsigandęs Rusijos slibino, p. Širvydas pagatavas jį numaldyti Lietuvos suverenumo ir Lietuvių gyvybės auka.

Lietuva, kaip ir kiti kraštai, mielai susiaurintų savo suverenines teises ne Rusijos nacionalistiškai bolševikiškame imperializme, o pasaulinio masto tautų organizacijoje, apie kurią kalba p. Hull ir p. Welles ir kuriai pritaria žmoniškoji pasaulio dalis.

M. J. Lubėnas.

Kaip Lėktuvai Šaudoma iš Karo Laivų

Beveik aukštieninkas gulėdamas šis jaunas karys tėmija per žiurėjimo prietaisus laike operavimo lengvo prieš-lėktuvinio šautuvo-kanuolės. Tokie naujausi pabuklai įtaisyti ant karo laivų palydovų.

LEISKITES IŠ PADEBESIO Į ŽEMĘ

Katalikų Susivienijimo organas Garsas dedasi prie choro (Tėvynės, Sandaros, Draugo, Darbininko, Naujienų ir Keleivio) kurie gieda: "Tautininkai šioki, tautininkai toki, sako žmonės, geri žmonės, buk jie dirbt nemoka".

Deja, tautininkai koalicininkus kritikuoja ne del įsimylėjimo kritikai, kaip kritikai, bet del pagrysto įsitikinimo kad ta koalicija, sąmoningai ar nesąmoningai, **kenkia Lietuvos laisvės reikalui.**

Mes neskraidome į padebesius ir nesidangstome skambiais žodžiais, bet kalbame kieta, žemiška praktikos kalba, į kurią aukščiau paminėtas choras jau visas metas negali nieko atsakyti!

Štai keletas klausimų:

Koalicininkai sakosi norį sutraukti **vieningon talkon visas** patriotines Amerikos Lietuvių jiegas. Tai kodel Amerikos Lietuvių Taryba **ikšiam** nieko neatsako į Lietuvai Vaduoti Sąjungos Centro Valdybos laišką, kuri siulė bendrai dirbti? Kodel koalicininkai nenori tautininkų vieningoje talkoje?

Kodel Amerikos Lietuvių Tarybos sekretorius atsisakė duoti savo sutikimą paremti SLA Tautiškais Centais išleidimą Amerikos Ministerio Lietuvai Dr. Noremo knygą "Timeless Lithuania"? Ar katalikai **pritaria** tokiai nepatriotingai nuotaikai?

Kodel Amerikos Lietuvių Taryba nepaskelbia savo statuto, kurio net Pittsburgho konferencijai neleido perskaityti?

Kodel Amerikos Lietuvių Taryba nieko nesako apie Dr. J. J. Bielskio, Dr. Vileišio ir kaikuriuose laikraščiuose (Darbininke, Amerikoje, Sandaroje) pareikšto nuosprendžio kad per **du metu** (kada reikėjo ypatingai dirbti) ALT valdyba snaudė? Kodel nenorėta leisti Pittsburgho konferencijai Tarybą perrinkti ir įdėti jon sumanesnių, energingesnių žmonių?

Kodel Amerikos Lietuvių Taryba **atsisako** finansiniai ir moraliniai paremti Lietuvos Atstovybę Londone?

Tautininkai žirniais sienon nešaudo. Jie stato konkrečius, žemiškus klausimus, kurie musų visuomenę jaudina. Nusileiskite iš padebesų, "demokratiški" koaliciniai giedoriai, ir atsakykite, jei drąsos turite (ir galite) į aukščiau paduotus klausimus!

V.

RAGINA AMERIKĄ PASIAUKOTI TAIKAI

Senatorius Connally, Demokratas iš Texas, Spalių 25 d. pradėdamas Senate debatus apie Amerikos rolę ateities pasaulyje, pareiškė jog atėjo valanda kad Amerika pasirodytų jog jos visa jiega bus paaukota ar pašvęsta pasaulio taikai ir prieš visokias priespaudas.

Visas pasaulis turi atkreipęs akis ir žiuri kaip toli Suvienytos Valstijos eis linkui užtikrinimo pasaulinės taikos, sako jis. Jis patiekė Senatui savo rezoliuciją, kaipo užsienių santikių komiteto pirmininkas ir ragino ją priimti, taip kad ši šalis galėtų "susidėti su laisvomis ir suvereninėmis valstybėmis įsteigimui ir palaikymui tarptautinio autoriteto už kurio stovėtų jiega galinti sulaikyti agresiją ir išlaikyti pasaulyje taiką".

"Atsiskyrimas nuo dalyvavimo Europos reikaluose pasirodė negalimas. Taigi bandykime kolektyvės apsaugos. Suvienytos Valstijos negali pasirašyti savotiško plano ir reikalauti kad kitos visos šalys jį priimtų kaipo tokį", sako senatorius.

"Senatas negali išanksto nužymėti kokios tautos ir kurių įtaka, jiega ir armijos turi atsiekti tų reikalaujamų pasekmių. Daugiausia ką Senatas gali dabartiniu laiku atsiekti yra tai pareikšti pasaulio žmonėms ir patiekti jiems šios šalies Senato nusistatymą į tuos svarbius reikalus".

Senatorius Connally pareiškė jog Suv. Valstijos yra tokios galingos kad jokia paskira šalis ant kemės skritulio negali nugalėti, todel ši šalis ir turi naudoti savo turimą pajiegą pasaulinės taikos tarybose.

"Pasaulis žino jog mes neturim minties ką nors užkariauti ir netrokštame militariškai valdyti", jis pridėjo. "Dabar išmušė valanda Amerikai įjungti šiuos principus į pasaulinę tvarką".

Pirkit War Bonds ir vėl!

AR TOLI LEISIS STALINUI BLOFYTI?

"NEDUOSIT PABALTIJO, MES KOMUNISTINSIM VOKIETIJĄ" — SAKO STALINAS

Pirmieji pranešimai iš Maskvos apie trijų užsienių reikalų ministerių konferencijos eigą sako, pasitarimai eina taip sutartinai ir pasitenkinančiai jog išrodo yra galimybės susitikimui Prezidento Roosevelto, Churchillo ir Stalino kada nors prieš šių metų pabaigą.

Stalinas turėjo pasikalbėjimą paskirai su Edenu ir vėliau su Hull, Amerikos atstovu Maskvos konferencijoje.

Keista kad Stalinas neprisileido jų abiejų vienu kartu kalbėtis, kad ir vienas ir kitas girdėtų ką tas Sovietų diktatorius turėjo pasakyti.

Bendrai, kaip vienas Londono korespondentas rašo, Stalinas užsispyrusiai laiko kad jo reikalavimas Pabaltijo šalių ir kitų sričių, kaip dalies Suomijos, Lenkijos, Bukovinos ir Besarabijos turi buti pripažinta ir atiduota. Tas esą reikalinga Rusijos saugumus.

Jeigu tos teritorijos butų jam atiduota, Stalinas nieko kito nenorėtų kaip tik mielai su Amerika ir Anglija kooperuoti užtikrinimui pokarinės taikos.

Jei tų pradinių Stalino reikalavimų neišpildys tai Stalinas turi kitą planą nuo savęs, jis grąsina sukomunistinimu Vokietijos ir gal but plėtimu komunizmo visame pasaulyje po senovei, tas korespondentas praneša.

Ar tuomi Stalinas pasirodo tikras, nuoširdus Amerikos ir Anglijos karo draugas? Aišku kad ne. Jis pasirinko grąsinimo politiką ir kaip tas pasalingas užpuolikas atstatęs šautuvą rėkia: "Duokit man ką aš noriu, o jei ne tai—"

Bet ar tai diplomatiškos derybos? Ar tai civilizuoto žmogaus darbas? Ar tai ne pasekimas Hitlerio politikos — duokit, duokit, duokit! iki pagaliau nebuvo galo jo reikalavimams ir prisiėjo kariauti.

Jeigu Stalinas gauna Lietuvą ir kitas Rusijos pašonėje žemes, ir Vokietija pasilieka kaip ji yra, ar tas užtikrins Stalinui Rusijos neliečiamybę?

Prieš šitą pavojų Amerika ir Anglija teikia Rusijai savo garantijas. Bet Stalinas to nenori. To Azijato galvoje siaučia mintis: pasilaikius tas kaimynines šalis, aš lengviau galėsiu sukomunistint Vokietiją, ir vistiek ją turėsiu.... Ką ten mano pražadas nesikišti į kitų šalių vidaus reikalus?

Panaikinimas komunistų internacijonalo buvo tik Stalino blofas.

Ar jo visi kiti pražadai-blofai bus priimami ir ar toli leisis Amerika ir Anglija jam blofyti?

Nepolitikas.

Mussolini Dabar

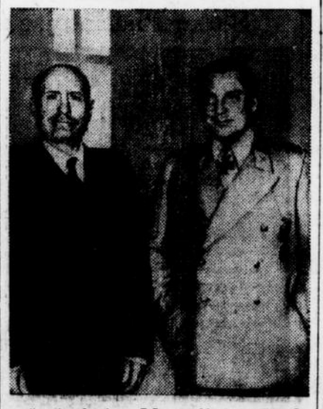

Štai kaip Mussolini išrodo dabar. Kairėje, jisai stovi su nazių Maršalu Goeringu. Paveikslas darytas nesenai Berline, reiškia Mussolini Vokiečių išgelbėtas. Bet vargas ir nelaimės jį pakirto.

KIBIRKŠTYS

Rašo Titnagas.

SURUGĖS Stalincas Mizara pacitavęs iš A. L. Brooklyniečio korespondencijos kur parašyta kad Plečkaitininkas Januškis ALT susirinkime Brooklyne, piršdamas Lietuviams vienytis su Lenkais, Prezidentą A. Smetoną statė ant vieno laipsnio su Mizara, rašo:

"Čia, pasirodo, Januškis sumaišė pelus su grudais ir išeina nei šis nei tas".

Kad Januškis bandė sumaišyti pelus su grudais tai tiesa, tačiau jam tas padaryti nepavyko, nes grudai, t. y. p. A. Smetona, nuo pelų, t. y. nuo Mizaros labai aiškiai skiriasi.

A. SMETONA yra auksinis Lietuvių tautos grudas, kuris visą savo amžių pasišventusiai dirba už Lietuvą ir del Lietuvos, kuomet tie pelai, arba tikriau sakant šiukšlės, kaip Mizara ir kiti, parsidavę Lietuvos budeliui Stalinui, sėja į Lietuvos dirvą komunistinės piktžolės sėklą trokšdamas kad Lietuva amžinai liktų **Stalino** komunistinėje vergijoje.

SANDAROS kolumnistas V. G. neva pasisako kad šiais S. L. A. Pildomos Tarybos rinkimais reikia rinkti naujus žmones į Pild. Tarybą. Tačiau kai pradėjo išvardinti katruos reikia rinkti tai rado vos tris tinkamus kandidatus, butent Adv. Rastenį, prezidentu, J. Kriaučialį, vice prezidentu, ir J. Bačiuną, iždininku. Sekretoriaus ir kasos globėjų asmenybės liko nepaliestos, reiškia, jos OK.

Tačiau aš manau kad jeigu jau rinkti tai rinkti visus naujus, išskyrus nesenai išrinktą daktarą kvotėją, kitus visus senuosius šluoti laukan kad centre jų nei dvasios neliktų. Tie ponai kurie į SLA raštinę atėję ėmė šeimininkauti, taip nugyveno SLA lėšų fondą kad nei tie penktukai kuriuos uždėjo Detroito seimas neišgelbėjo: lėšų fondas deficitas keliasdešimts tukstančių dolarių.

JEIGU tie ponai pašeimininkaus Susivienijime dar keletą metų tai, kaip šiuos žodžius rašančiam yra pasakęs vienas daktaras kuris jokioje politikoje nedalyvauja, musų Susivienijimą pradės glostyti "receiveriai'. Tas daktaras tą pasakė drąsiai, jis tą gal ne iš savo piršto išlaužė.

Taigi kad SLA to nedasigyventų, jo nariai-šeimininkai turi paimti gerą šluotą ir šluoti laukan visus senuosius viršininkus, kurie biurokratiškai šeimininkaudami veda SLA į pavojingą kelią. Jų vietoje reikia pastatyti naujus sąžiningus ir darbščius narius.

DABARTINIAI SLA biurokratai viršininkai sulindę į organizacijos vadovybę rado lėšų fondą su dideliu kaupu, apie $40,000, ir organą Tėvynę 8 puslapių didumo. Šiądien lėšų fondo nedateklius siekia jau dešimtis tukstančių dolarių, organas Tėvynė tik 6 pusl., ir jau jie per savo pasamdytus agitatorius pradeda vesti agitaciją kad nariams butų uždėta ekstra mokestis į lėšų fondą, kad nariai mokėtų vieną dolarį už organą, ir tt.

Jei liks tie patys ponai valdyboje tai bukime tikri kad nuo sekančio SLA seimo busime apkrauti ekstra nepakeliamais mokesčiais.

JAU ANTRU KARTU socialistinė yla išlindo iš maišo. Pirmą kartą ta yla (sandariečių šulas K. J. Paulauskas) išlindo iš maišo apmeluodamas tautininkų konferenciją įvykusią Brooklyne Gegužės 30 d.

Dabar vėl tas pats yla-K. J. P. pasirodė Naujienose, graudžiai apverkdamas socialistinės N. Gadynės sustojimą. Iš tų Paulausko graudžių verksmų pasirodo kad jis buvo labai artimas ir stambus N. G. šulas. Ot kokie žmonės Sandarą tempia į socialistų varžą.

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARPIUS—Editor 6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

•

MASKVOS konferencijai prasidėjus, Amerikos spauda pilna įvairiausių minčių ir išvedžiojimų apie ją. Vieni sako, nuo šios konferencijos priklausys taika arba sekantis Pasaulinis Karas III; kiti — Maskvos konferencijos pasekmė remiasi nuo to ko Sovietai nori sau iš pokarinio pasaulio; vėl kiti — Europa susiduria su chaosu jeigu Alijantai nesusitars; ir tt.

Dr. Sarah Wambaugh, buvus Suv. Valstijų reprezentatorė prie Tautų Lygos Sekretoriato, sako, ši trijų valstybių ministerių konferencija Maskvoje nulems ar bus III Pasaulinis Karas. Iš šio susirinkimo, sako, priklauso kolektyvės apsaugos ateitis po karo, o tokia apsauga yra vienatinis stipriausias užtikrinimas prieš kito karo kilimo galimybes.

Tokios politikos pasaulyje siekiant, toliau sako ji, kabo Rusijos atsižadėjimas pasaulinės komunistų revoliucijos ir priėmimas ar tai liberališkos arba nacionalistinės pokarinės politikos. Anot jos, Suv. Valstijos privalo pasižadėti imti pilną atsakomybę pokarinio saugumo užtikrinimui. Jeigu Alijantai prižadės pavartoti ekonominę ir, jei reikia, militarinę jiegą išvengimui agresijos, tada, sako, ji netikinti jog Rusija kišis į kitų šalių naminius reikalus po karo.

Kaip tik toks ir yra Amerikos valdžios pasiryžimas — užtikrinimas kolektyvės apsaugos Rusijai. nuo agresijos, ką ši moteris daktaras privedžioja, — tačiau Rusija, tai yra dabartiniai Kremliaus valdovai, kaip ir seniau carai, nori ne apsaugos, tik savo imperialistinių užgaidų plėtimo, svetimų žemių užgrobimo ir užviešpatavimo jose. Iki Rusijoje viešpataus Stalinas ir maža bet atkakli komunistų partija, ji neišsižadės komunizmo, nes ji tik komunizmui gyvena. Reikalinga pirmiau įvesti Rusijoje kitą tvarką ir kitus valdovus pastatyti. Rusijos žmonės nori taikos, jie nenori užkariavimų, jie nežino ką veikti su gausingomis savo dabartinėmis žemėmis, ir jie nori tokios valdžios kuri mokės tvarkyti, tobulinti, kelti pačią Rusiją, o ne žmones pajungti ruošiant svetimų žemių užkariavimams.

Ir Dr. Sarah Wambaugh tikrina buk Rusai reikalauja Pabaltijo ir kitų savo kaimynių valstybių žemių daugiau apsaugos sumetimais, ne jų išnaudojimui. Ji klysta; gaila kad ji tik tiek apie Sovietus patyrė, buvus tokios didelės valstybės kaip Amerika atstove prie Tautų Lygos sekretoriato.

* * *

Amerikos atstovai ir keliavo į Maskvą su pasiulymu kolektyvės apsaugos Rusijai, tačiau Stalinas ir kiti Sovietų komisarai per kelias savaites prieš tai rėkte rėkė kad jie nenori kalbėti apie kitką kaip tik apie antrą frontą ir kad butų Sovietams pripažinta tos kaimyniškos šalys kurias jie buvo užgriebę prieš karą su Vokiečiais. Tokiu tai riksmu pasitiko tuos kurie atvežė Rusijai garantijas kolektyvės apsaugos.

Kremliaus valdovai žino, jeigu Amerika ir Anglija atidarys antrą frontą Vokiečiams iš vakarų, — jie nepripažysta jokio kito Amerikos ir Anglijos kariavimo atliekamo dabar Italijoje ir kitur kaip naudingo Sovietams, — kuomet Britanijos ir Amerikos jiegos bus įveltos kovoje su Vokiečiais vakaruose, Rusija galės pravesti savo apsiskaičiuotus užkariavimus Dardaneliuose ir Balkanuose, o kad Stalinas norėtų kokios bendros sutartinės apsaugos su Anglija ir Amerika jis iš to tik juokiasi.

* * *

Rimtesnėji Amerikos spauda atsako į Sovietų reikalavimus antro fronto kad tas klausimas turėtų buti apkalbėtas, o ne išanksto Maskvos įsakytas, pirm negu Amerikos ir Anglijos delegatai į Maskvą atvyko.

Kaip dalykai stovi ir kodel to antro fronto neatidaro, sako, Sovietai pilniausia žino, nes tas turėjo buti išnagrinėta Quebeko konferencijoje ir Stalinui pranešta. Alijantų jiegos nėra pasiruošusios antram frontui iš Anglijos pusės, del to, sako, kad visą laiką Amerika teikė ginklus ir maistą pačiai Rusijai ir del to kad Amerika viena turėjo nešti didžiausią kariavimo naštą prieš Japoniją, kas iš savo pusės taip pat išgelbėjo Rusiją nuo galimo Japonų užpuolimo.

Alijantai taip darydami, atidėliodami "antrą frontą' tik padarė gero pačiai Rusijai. Jei ne Amerikos ginklai ir maistas tuo laiku kai Vokiečiai pasiekė Maskvą ir Leningradą, šiądien Sovietų valdžia vargiai Maskvoje butų beišlikus.

•

BAŽNYČIOS Amerikoje skelbia kad jų narių skaičius pasiekė 67,327,719, kas reiškia pusę visų Amerikos gyventojų. Lyginant su pereitais metais, parapijonų skaičius padaugėjo 2,826,125 dušiomis. Visų tikybų bažnyčios praneša padaugėjimą nariais ir finansais.

Vienas dvasiški pastebi kad šis bažnyčių narių padaugėjimas apsireiškė svarbiausia del karo, kaip buvo ir kitų karų atvejais, per virš 200 pastarų metų.

•

•SUV. VALSTIJOSE svetimšalių piliečių Gruodžio 31, 1942 metais buvo 4,280,056. Tuo budu jau tik maža dalis ateivių nėra piliečiais. Kiti visi priėmė Amerikos pilietybę. Lietuviai ateiviai sulaukę net žilos senatvės pereina visus sunkumus tapimui šios šalies piliečiais. Tukstančiai jų aimanuoja-gailisi kad nepasidarė piliečiais prieš 30, 40 ir 50 metų atgal, kada piliečiu tapti nereikėjo nieko daugiau kaip tik paprasto noro. Jie neturėjo gana valios stiprumo, nebuvo niekeno mokinami-patariami kad syarbu tapti šios šalies piliečiais.

KAS KĄ RAŠO

(Spaudoje Pasidairius)

Rašo Vyt. Širvydas.

Du Metu Laukė Pritarimo

Katalikų Draugas paaiškina visuomenei kodel ALT du metu snaudė, nesirupindama leisti Angliška kalba informaciniai-propagandinio turinio žurnalėlio. Sako, laukda gauti Pittsburgho konferencijos pritarimo! Dabar tas pritarimas gautas ir Draugas, aplink pasidairęs, randa kad jau ankštoka. Lietuvių Tautinė Taryba (taip pat gerokai pasnaudus) leidžia Lithuanian Bulletin, o Lietuvos Atstovybė leidžia Current News. Tokiu budu, Draugas sako, "butinai reikalingas kooperavimas ir tinkamas informavimo darbo pastatymas".

Kas tiesa tai ne melas. Geriausia butų (ką Dirva jau senai siulo) **visiems prisidėti** ir padaryti Current News tinkamai spausdinamu, paveiksluotu žurnalu. Tada jis butų autoritetingas ir atsakomingas kaip ir dabar yra, tik žymiai sumodernintas ir tobulesnis.

' ' '

Amerikos Visuomenė ir Mes

S. Bugnaitis Amerikos Lietuvyje su pagrindu pasergsti Amerikos Lietuvių visuomenę prisiminti Prezidento Wilsono 14-kos Punktų likimą, sąryšyje su galimu likimu Atlanto Čarterio principų. Sako, principai laimės tik jei Amerikos visuomenė juos rems. Reikia "dėti pastangų kad šio krašto visuomenė butų palanki mažų tautų išlaisvinimui".

Jei spręsti iš tokių dienraščių kaip New York Times ar Chicago Tribune tai Amerikos visuomenėje palankumas Lietuvos laisvei didelis. Kada Anglija rašė su Rusija savo 20 metų draugavimo sutartį, Prezidento Roosevelto įsikišišimu iš tos sutarties išmesta posmas kuris davė Pabaltijį Rusijai. Amerikos spauda tą įsikišimą pagyrė. Yra pagrindo tikėti kad Lietuvos laisvė turi gerų draugų Amerikos Senate ir Kongrese.

Bet dirbti turime vistiek. Čia butų svarbu kaip galima auginti American Friends of Lithuania draugiją, kurią Dr. Norem, Amerikos atstovas Lietuvai, sugryžęs sukurė.

Be to, p. Bugnaitis teisingai sako, Amerikos Lietuviai privalo visomis spėkomis auklėti savo dvasinį turtą. Mokytis galima ir ne mokyklose. Reikia siekti mokslo, reikia siekti-veržtis į Amerikos gyvenimo viršunes. Tada mes busime Amerikos visuomenės gerbiami, ir tada visuomenė gerbs musų tautinius troškimus.

Tautos kova už laisvę ne vieno meto darbas.

' ' '

Dvasiai Paremti Reikia Skatiko

Bostono Darbininkas pakartojo Kun. Krupavičiaus straipsnį, "Darbo Atlyginimo Teorijos", kuris įdomus savo priartėjimu Marksistinei teorijai, pagal kurią žmogus negali buti žmogus kol pilvas pilnai nepatenkintas (kada jis ekonominiai neišnaudojamas). Katalikai savo priartėjimą šiai teorijai grindžia Šv. Tamo Akviniečio pareiškimu kad dorą įgyvendinti reikalinga tam tikras medžiaginės gerovės patikrinimas.

Šią mintį atgaivinęs Popiežius Leonas XIII savo krikščioniška demokratija, pagal kurią, kaip Kun. Krupavičius aiškina, reiktų nustatyti kiekvienam darbininkui už darbą toks atlyginimas kad ne tik kuno reikalams užtektų, bet butų galimybės susikrausi tam tikrą medžiaginės gerovės pagrindą, be kurio "žmogus negali dorovingai gyventi".

Kažin ar Kun. Krupavičiaus aiškinimas sutinka su tuo Dievo įsakymu kuris liepia Jį mylėti visų pirmiausia, o savo artimą kaip pat save paskiausia, bet visai nemini kiek algos žmogui reikia turėti, pirm negu jis tas meiles vykdys.

Tokiu budu, "krikščioniška demokratija" yra ne kas kitas kaip dalis liberalinio-socialistinio sąjudžio, kuris musų gadynėje reikalauja tinkamo atlyginimo darbininkų luomui už jo darbą. Tinkamas čia reiškia, ką Lietuviškai paprastai sakoma "žmoniškas" atlyginimas.

GYVENIMO KALNAS

(Adomas Jakštas)

Lipu, žengiu kasdien į kalną statų,
Tolyn, aukštyn vis tuo pačiu keliu;
Linksmybės maž, daug vargų verpetų,
Našta sunkyn vis eina met's nuo metų,
Bet gryžt atgal, nei stabtelt negaliu.

Senai-anksti kelionę tą pradėjau,
Minkštam lopšyj dar supamas mamos;
Su dideliu vargu per gryčią ėjau,
Ertvumo jos apimti negalėjau,
Kaip kad dabar neapimu gamtos.

Ramiu rytu — iš kambario išblyškęs,
Sprukau laukan — prie pievų kvepiančių....
Kiek čia žiedų! Kaip gražios peteliškės —
Tolyn, aukštyn nuo gryčios, nuo saviškės —
Ten atkalnėn — prie girių niuksančių!

Ir drąsiai viens tarp medžių skindams kelią,
Aš tankumoj vidurdienyj radaus.
Iš dešinės man skamb' giesmės paukštelio,
Iš kairės kauk' žvėriai, gyvatės gelia....
Aš vis einu, kovoju, nebaidaus....

Jau po pietų, saulutė žemėn slenka,
Giria retyn, kaskart daugiau šviesos.
Va ir aikštė. Spėkų dar man užtenka.
Lipu aukštyn. Minu žolelę menką.
Kas čia? Ogi viršunė blizg' dausos!....

Dar žingsnis viens — ir aš ant pat aukštybės:
Dievuliau miel's, kas tai per reginiai!....
O, kaip toli pasaulio šio gražybės!....
O čia?! Sniegai, ledai, jokios gyvybės....
Dvasia, dangun prie saulės kilk šauniai....

ALGIMANTAS

Dr. Vincas Pietaris

(Tęsinys iš pereito nr.)

Į DETUVĄ — DANUTOS

Sujudo Algimantas, perskaitęs apie pavojų grąsiantį jo mergai. Ir pirmais jo žodžiais buvo paliepimas pusei kariuomenės bėgti ginti Detuvą. Bet čia patarė patys Detuviškiai jog paskubiui netinka didelis pulkas. Tiesa, jeigu jie galėtų laiku suspėti su dideliu pulku stoti ties Detuva tai butų geriausia, bet jeigu pasivėlins? O su dideliu pulku sunku nepasivėlinti.

— Siuskite, kunigaikšti, didelį pulką, — patarė Virpša. — Jis niekados nebus pro šalį. Bet greitam darbui leiski sykiu ir mane su menku pulkeliu pirma.

Algimantas metė tiktai pilnomis padėkos akim į Virpšą ir spausdamas jam ranką tarė:

— Imk ką nori vyrų, ir kiek nori, ir jok. Jočiau aš pats, bet man tai nepritinka daryti, kada reikia vesti kariuomenę ant Gardino ir Dainavos.

Virpša mažai turėjo baldos su vyrų parinkimu, jisai žinojo kas eis maloniai. Erdvilas ir Domeika pakviesti su didžiausiu noru tiko, nes jiems nors iš tolo malonu buvo pamatyti Vuodeliškius ir gražią Algutę. Radušis su Bukotuku taipogi nelaukė kad juodu kartu į Detuvą vadintų. Taip jog pusvalandžiui praslinkus penki vyrai pasileido į kelionę, stengdamiesi prieš vidurnaktį patekti pas Avilį, kad gauti gerą nakvynę.

Antrytojaus Algimanto kariuomenė patraukė Gardino link.

Antrą sykį savo amžiuje reikėjo Virpšai keliauti tuo pačiu keliu į Detuvos pilį. Turėjo jisai aplankyti tas pačias vietas kurias lankė prieš suviršdvidešimts metų, lydėdamas jauną Triobiaus žmoną iš Krusuviškių pilies.

Virpšos atmintyje ir prieš jo norą ir valią kilo pirmos kelionės paveikslai, o su jais surišti kilo ir atsiminimai giliausios jaunystės.

Aukšti, iškeroję paupio krantų ąžuolai su lygiomis lankomis, užsėtomis žolynų žiedais, kalvos apaugę giriomis, kalvos išdirbtos į dirvas, banguojančias javų vilnimis, tamsus pilaitės kalėjimas su aukštais kuorais ant kampų ir ties vartais — tie atsiminimai lėkė, mainėsi vyro omenyje. Vieni paveikslai mainė kitus, bet kiekviename neatšaukiamai skrajojo jauno skaistaus moteriško veido vaizdas. Čia tas kunigo Ruškio sesers veidas žydėjo, kaip žolyno žiedas lankų upės viduryje, ten jauna mergina, kaip stirna laki, bėgiojo su giminaitėmis ir pažystamomis po kalnus, kalvas, pakeldama smulkius paukštelius nuo žemės, iš krumų....

Augo, bujojo ji po jo akių. Užaugo, pražydo į puikų žiedą.

Jam tada ėjo dvidešimts treti metai. Pirmą sykį ir jisai iškeliavo į karo žygį. Ilgai tąsėsi su Gudais ant Nemuno krantų, priklojo priešų virtines ir atrėmęs užpuolikus gryžo namon. Gryžo daug vaikinų į Krusuvos pilį, gryžo ir jis....

— Kas parėdys mano kepurę! — jis klausė savęs ne sykį ir kiekvieną sykį karštai geidžiama viltis kuždėjo jam į ausį vyliai, klastingai:

— Salinga, ta skaistaveidėlė!

Sugryžęs iš žygio Virpša vos-ne-vos pažino Salingą. Ji buvo tapus dar gražesnė ir dar patogesnė.

Mergos vyrams karžygiams rėdė kepures. Jam parėdė Salinga. Parėdė, uždėjo ant galvos, ir jį pabučiavo. Kas su juo tada darėsi, Virpša gerai ir nesuprato. Jis jautė tiktai jog jam linksma ir liudna vienu sykiu buvo. Buvo maloņu ir linksma brėkštant pirmiems meilės jausmams.

Diena iš dienos, metas nuo meto augo mergina ir augo jai jo meilė.

Atėjo laikas kada Virpša suprato savo jausmus. Bet ar galėjo jisai drysti ir manyti apie kunigo Ruškio sesers vedimą! Reikėjo slėpti savo jausmus....

Nuo Detuvos atjojo jaunas vaikinas, kunigo sunus, ir tą numylėtą merginą po kelių savaičių šituo pat keliu lydėjo jis pats pas jos vyrą į Detuvos pilį. Lydėjo, pašarvojęs širdyje viso savo amžiaus laimę, lydėjo su linksmu veidu, kad niekas nesuprastų jo skaudžių jausmų.

Daug iškentė tada Virpša. Nuo tų gadynių daug laiko praslinko ir karšta jo meilė ne tik nustojo liepsnojus, bet ir spėjo prablėsti amžiaus pelenų sluogsniu pridengta. Vienok.... vis tik seni dievai taip pilnai pripildė jo širdį, taip tvirtai ir vienvaldiškai viešpatavo jog naujiems neliko jo širdyje mažiausios vietelės.

Veltu tada ne viena merga stengėsi Virpšai įtikti, ir jis pats veltu jieškojo tokios kurią nors kiek galėtų mylėti. Ir jis pražilo viengungis.

Salingos atmintis jam visam amžiui liko šventa ir brangi. Tiktai laikui einant jisai ta savo meile apsiaubė visą Salingos šeimą ir visą jos giminę. Ot delto ir dabar, išgirdęs apie pavojų grąsiantį jos dukteriai, Danutai, Virpša puolėsi su visu paskubiu jai į pagalbą.

Pernakvoję pas Avilį, švintant vyrai pasileido toliau per Kurklėnų girią Skroblaukio link ir pavakare pataikė kaip tyčia buti Vuodeliškių apygardoje.

— Turbut musų laukia, — šiepė Domeika: — kepsnius kepa. Aš jaučiu jau dumelį....

— Ištikro dumais tvoskia, — pritarė ir Erdvilas.

Vyrai ėmė tarp savęs minti kas tai butų. Vieni šiepė iš kitų. Tuos jų juokus netikėtai pertraukė Virpša, paliepdamas sustoti ir apsišarvuoti. Jo pratus ausis sugavo kelis įtartinus balsus žudomo muštynėje svieto.

— Geriau, vyručiai, buti atsargoje,— tarė jisai, vesdamas toliau pulkelį.

Domeika nenustigdamas šiepė toliau:

— Erdvilas susikirs su Algutės motina. Man teks su Algute remtis. Na, o kiti, kaip sau norite.

— Vienok umai juokai pavirto visai nemalonia teisybe.

Kada paspaudę žirgus vyrai išnėrė iš girios, pamatė gaisrą Vuodeliškiuose, o ties kaimu tąsėsi svietas.

— Šuoliu pirmyn! — užriktavo Virpša savo vyrus.

Turėjo ir ties ugnimi bunanti žmonės pamatyti Virpšos pulkelį, nes sujudėjo dar labiau, ir nuo kaimo nuskrijo žmonių burelis į girią.

— Užuolanka bėgantiems! — sušuko vėl Virpša.

Ir Virpšos vyrų ir bėgančių žirgai prigulė prie žemės. Bet išsykio buvo matyti kas ims viršų šitose lenktynėse. Grobis tramdė ir alsino bėgančių žirgus. O grobį tiems mesti, kaip matyti, nesinorėjo. Nuo kaimo paskui bėgančius vijosi kaimiečių burelis su kirviais ir pjautuvais rankose. Tiktai pora draucių kyšavo kaimiečių ginklų tarpe. Moterys, neatsilikdamos nuo vyrų, bėgo su riksmu.

— Meskit grobį ir ginklus! — šaukė Virpša, užjoįes bėgantiems už akių.

— Traukitės šalin! — rėkė piktas balsas iš pastotų vyrų burio.

Bet klausyti nemanė nei vieni nei kiti. Virpša pasitikėjo savo vyrais galiunais, kaipo pratusiais kareiviais, o ypač pasitikėjo savimi. Tie taipogi turėjo pasitikėti savimi ir savo skaitlingumu. Kelias akimirkas taip stovėjo vieni prieš kitus, laukdami savo norų pildymo. Trumpu vienok šituo laiku Virpšos vyrai įžiurėjo jog pavytieji turėjo gyvo grobio: vaikus, jaunas mergaites, moteris.... kurias gabeno į verguvę.

Iš šitos nors ir menkos pertraukos labiausia pasinaudojo plėšikai. Keli iš jų savo grobį padavę kitiems ir įgiję laisvas rankas, savų priešakyje puolė ant Virpšos vyrų, o apsloginti grobiu tuo tarpu mušėsi į šalį, kad pasiekti girią. Nemiegojo vienok ir Virpša. Jisai menkai žiurėdamas ant besipriešinančių jam, vėl su savaisiais pastojo kelią nešantiems grobį, tramdydamas jų bėgimą, o tuo laiku artinosi išplėšto kainto žmonės. Plėšikai paantrino dar sykį tą patį apsiėjimą, kad prasimušti su grobiu, bet ir šį kartą be laimės. O tuo tarpu užpakalyje jų jau dundėjo žemė nuo bėgančių kaimiečių.

— Meskit grobį visi ir už ginklų! — užriko vienas užpuolikų saviems. — Sumuškim šarvuotus, o grobis musų rankų nevengs!

(Bus daugiau)

REIKALAUJAM DARBININKŲ

Reikalinga
LA BORCI'S
Drill Operatorių
Hand Screw operatorių
Aukštos mokestys.
CHICAGO PNEUMATIC TOOL CO.
1241 East 49th St.

NEPATYRĘS?
MES IŠLAVINSIM JUS!
Daug darbų pradiniams:
MAINTENANCE MAN
BARBOY
BUS BOY — Terrace Room
Skalbykloje Dirbti
Darbui Virtuvėje
Sužiurėjimui Reikmenų
Porteriai
Alga, Valgis, Uniformos
šulyg darbo.
HOTEL STATLER
Kreiptis: Employees Entrance
Užpakalinė ineiga. Room 335
Kasdien 9 iki 6 val.

VYRAI
16 iki 60 metų
GERA MOKESTIS—P. W.
Kreipkitės tuojau.
Goodman Mattress, Inc
275 EAST 131 ST.
(48)

REIKIA VYRŲ
NUOLATINIS DARBAS VIDUJE — GERA ALGA
40 valandų savaitė — pusantra tiek už viršlaikį.
Važiuoti: Broadway karu iki Miles ir Broadway, ar Maple Hghts busu iki Aurora ir Warrensville Center Road.
Dirbtuvė 1 blokas į rytus ant Old Miles Road.
UNIVERSAL CONCRETE PIPE CO.
LO 5367 (47)

AKINIAI
galima gauti pas
D-RĄ MATULAITĮ
(Lait)
7829 Euclid Avenue
CLEVELAND, OHIO

REIKALAUJAM DARBININKŲ
VISOKIŲ DIRBTUVĖS DARBININKŲ,
TOOL MAKERS, DIE REPAIRMEN,
PAGELBININKŲ PRIE KITŲ DARBININKŲ.
Gera mokestis nuo valandų, ir viršlaikio mokestis.
100% karo darbai.
THE BISHOP & BABCOCK CO.
1285 EAST 49TH STREET

REIKALAUJAM DARBININKŲ
ATEIVIAI NEPILIEČIAI GALI GAUTI DARBUS
MUSŲ DIRBTUVĖSE SU GERU UŽMOKESČIU.
NEREIKALINGA PILIETYBĖS POPIERŲ.
Pas mus mokama daugiau negu kitose vietose.
THE BISHOP & BABCOCK CO.
FOREIGN DEPT. ROSE BLDG.

REIKALINGA DARBININKIŲ
MOTERYS IR MERGINOS — Pilnam ar dalinam laikui.
Svarbi industrija; švarios, geros darbo sąlygos; nuolatinis darbas dabar ir po karo. Gera mokestis nuo valandų. — Kreipkitės į Mr. Kraft (45)
WEST END LAUNDRY CO.
10629 Berea Road

FARMERS POULTRY MARKET
Paukštiena visokiems reikalams:
VIŠTOS, ANTYS, ŽĄSYS, INDIKAI, ir KIAUŠINIAI.
Paranki vieta Lietuviams. Užkviečiame visus.
Kampas Superior ir 43 Street ENdicott 5025

Gaukit už savo DOLARIUS Daugiau
Naudokit TIK Tikras MONCRIEF Taisymo Dalis Savo MONCRIEF Furnase.
Kreipkitės į Savo MONCRIEF Pardavėją
The HENRY FURNACE Co. Medina, O.

SUPERIOR CAFE
and Bowling Alley
Ateikit Palošti ant musų šešių reguliarių Alleys
6927 SUPERIOR AVENUE
Alus — Degtinė — Lengvi Užkandžiai
Mes turim tik šešias Bowling Alleys, bet gerai prižiurėtos ir turėsit smagų lošimą. Ateikit pas mus.
Atdara iki 2:30 val. ryto.
N. Balindu M. Botoman, Prop.

VISOKIA APDRAUDA
Mes esam pasirengę suteikti visiems pilnas musų patirtas Informacijas ir praktiškus patarimus reikale visokios Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todel pirma šaukite mus negu ugniagesius (fare-monus).
ir Apdraudos Agentura.
P.-P. MULIOLIS
Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuviška Real Estate
6606 Superior Ave. Cleveland HEnderson 6729

JAU ATIDARYTA
Del 6 ar 12 TEAMS BOWLING LEAGUE
Ši vieta gražiai remodeliuota. Šešios A. B. C. Alleys.
Atdara nuo 1:30 po pietų.
EAST 93RD RECREATION
1665 EAST 93rd STREET RAnd. 8306
Šiaurėje nuo Hough Avenue

'FOUR FREEDOMS' PIEŠINIŲ IR KITŲ PARODA

The May Company krautuvėje, 7-me aukšte, tęsiasi Norman Rockwell's išstatymas originalių "Four Freedoms" piešinių. Prie to išstatyta šimtai kitų originalių piešinų ir iliustracijų atliktų artistų iš Saturday Evening Post.

Kurie apsilankys šioje parodoje, pirks Karo Bonds ir Stamps tie taipgi gali pasirašyti Freedom Scroll, parašų dokumentą kuris bus įteiktas Prezidentui Roosevelt.

Prie paveikslų parodos dar atsibuna puikųs palinksminanti programai. Dalyvauja radio artistai, scenos ir filmų žvaigždės. Dalyvauja karių buriai kurie atlieka savo įdomius atvaizdavimus kaip veikia oro užpuolimo persergėjimo centras.

Kurie perka War Bond gauna dovanai visą setą spalvuotų paveikslų "Four Freedoms" reprodukcijų, tinkamų įdėti į rėmus.

Ši įdomi paroda tęsiasi dienos metu krautuvės atidarymo valandomis.

•**SENOS GELEŽIES** pereitą sekmadienį Cuyahoga apskrityje surinkta 4,500,000 svarų.

•**TRAFIKO nelaimėse** Clevelande šymet jau žuvo iki 23 Spalių 84 asmenys.

ANGLIES UŽTEKS

Anglies pardavėjai Clevelande praneša kad vietos gyventojams namų apšildymui anglies užteks. Taigi apsirupinkit užsisakyti, nes pristatymas yra lėtas.

KAREIVIS Petras W. Urbonas parvyko iš Louisiana valstijos 10 dienų paviešėti pas tėvus ir draugus. Jis ištarnavo jau 4 mėnesius. Jaučiasi gerai. Paskirtas į inžinierių dalį.

Advokatai Parinko Tinkamiausius Žmones Kandidatais į Teisėjus

Čia patiekiame balsuotojams pavyzdį kaip pažymėti Judicial balotą rinkimuose antradienį, Lapkričio 2. Tai yra kandidatai iprinkti Cleveland Bar Association narių balsavimu, tai yra advokatų draugijos Didžiajame Clevelande rasti tinkamiausiais.

Budami patyrę spręsti kas tinka buti teisėjais, šiuomi advokatai ir patiekia jums rekomendaciją už ką balsuoti išrinkimui Municipal Court teisėjų. Dviem vietom kandidatai neturi kontesto, jie eina perrinkimui naujam terminui, tai Teisėjai Joseph A. Artl ir Perry A. Frey.

Kitom dviem teisėjų vietom, Bar Association užgyrė sekančius du išrinkimui Judge Perry B. Jackson dabartinėn jo vieton, ir David C. Meck, Jr., naujas kandidatas.

Bar Association užgyrė Teisėją Jackson del jo atsakantumo, kuris per metą laiko nuo paskyrimo pasirodė labai atsakantis buti teisėju.

Judge Jackson yra baigęs Western Reserve University Law School, buvo narys Ohio General Assembly 1929-30 metais, tarnavo Miesto Taryboje 1933 m., ir užėmė kitas atsakingas vietas.

Mr. Meck yra sunus mirusio Teisėjo David C. Meck, kuris įsteigė John Marshall Teisių Mokyklą. Šis kandidatas baigęs Harvard College ir Western Reserve teisių mokyklą ir užsiima advokatura nuo 1930 m.

REVENNA, OHIO

Pas ilgametį Dirvos skaitytoją, Praną Martinkų atsilankė iš Kalifornijos jo sunus inžinierius Pranas. Jis dirba prie laivų statybos. Paviešėjęs trumpą laiką, atlankęs savo draugus išvažiavo atgal savo tarnybon.

Silvestras Martinkus, antras jų sunus, Rugsėjo 27 išėjo kariuomenėn, tuo pačiu laiku išėjo ir jų žentas. Senis Martinkus sau vienas pavyzdingai ukininkauja. **Kalnas.**

•NUO laikraščių leidžiamų Amerikoje, iki šiol į kariuomenę išėjo bent 40,000 darbininkų iš spaustuvių, redaktorių, reporterių ir tarnautojų.

"Dirvos" Redakcija priima ir talpina pranešimus apie vietinį Lietuvių judėjimą, draugijų susirinkimus, nemokamai. Pranešimai reikia priduoti arba paštu prisiųsti nevėliau antradienio popiečio.

Keturi Budai Kareiviams Keltis per Upę

U. S. kareiviai Australijos pelkėse mokosi persikelti per upelius keliariopais budais. Vienas jų sudarymu bergo iš vietoje gaunamų rąstų kitas — vandenį plaukiančiu jeep; trečias — virvėmis arba pynėmis pakabintu lieptu; ketvirtas — tam tikru laikančiu virš vandens apvalkalu.

EIKIT BALSUOTI LAPKRIČIO 2 — IR UŽ KĄ BALSUOTI

Dirva pataria viso Clevelando Lietuviams nepraleisti progą balsuoti šį antradienį, Lapkričio-Nov. 2, nes jeigu dabar nebalsuos gali prarasti teisę balsuoti kitą metą kai bus Prezidento rinkimai. Tada reikės vėl išnaujo rupintis užsiregistruoti.

Balsuoti privalo kiekvienas turintis teisę prie balsavimo, parodymui Lietuvių politiniodemokratinio susipratimo.

Balsuokit už:

FRANK J. LAUSCHE — Mayoru.

FRANK H. DURKIN — City Councilman, Ward 21.

JAMES F. McCAFFERY — City Councilman Ward 22.

Tuos kandidatus užgiria Lietuvių Piliečių Klubas ir Lietuvių Demokratų Klubas.

Balsuokit FOR (Už):
One-Half Mill (½ M) Tax Levy Mokyklų reikalams.

Balsuokit FOR 1-10 Mill Recreation Levy, įrengimui vaikučiams žaislaviečių.

Tos Levies taksų nepadidins nes šymet taksai bus mažesni, kadangi išsibaigia kitos pirmesnių metų didelės Levies ir jos nebus atnaujintos.

Svarbiausia visko, eikit balsuoti antradienį, Lapkričio 2, balsavimo vietos atdaros nuo 6:30 ryto iki 6:30 vakare.

PARSIDUODA NAMAS
7202 LAWNVIEW, 3 šeimų, po 5 kamb. 1 ir 2 aukšte, 4 kamb. 3 aukšte; didelis lotas, 3 garažiai; insuliuotas; stoker apšildymui. Neša nuomų $112 mėnesiui.
NELAVIEW REALTY CO.
GLen. 8055 Vakare ER 0117

PARSIDUODA NAMAS
7202 Lawnview ave; 3 kam.; 5 km. 1 ir 2 aukšte, 4 ir maudyne 3-me. Didelis lotas, 3 garažiai, insuliuota, stokeris, geras investmentas. Nuomos neša $112 mėn.
NELAVIEW REALTY CO.
GL. 8055 Vakarais ER 0117

DIRVA yra pigiausias darbo žmogaus liuoslaikio draugas. Skaitykit ją.

HIPPODROME

"Claudia"

Puikus veikalas, Rose Franken's "Claudia", pradėtas rodyti Hippodrome Theatre trečiadienio vakare, savaitei laiko.

"Claudia" vaizduoja mažai žinomą jauną moterį, kuri laimingai ištekėjus už pasekmingo arkitekto, ji gyvena jų naujai įgyos ukės name apie 40 mylių nuo New Yorko. Ji atvaizduojama nuo jaunos mergiotės toliau iki pasiekia suaugusios moteries amžių.

Tą rolę vaidina Dorothy McGuire ir ji labai puikiai atlieka. Jos vyro rolėje vaidina Robert Young, ir prie jų veikia Reginald Gardiner, Olga Baclanova, Jean Howard, Elsa Jannssen ir Frank Tweddell.

LOEW'S THEATRES

Charles Laughton užima vadovaujamą rolę svarbiame veikale, "The Man From Down Under", pradedamame rodyti Loew's State, ketvirtadienį, Spalių 28. Su Laughton kartu šiame Metro-Goldwyn-Mayer paveiksle vaidina Richard Carlson, Binnie Barnes ir Donna Reed.

Paramount's didysis spalvuotas veikalas 'For Whom The Bell Tolls' ketvirtadienį pradėjo šeštą savaitę pasekmingo rodymo, Loew's Ohio Theatre. Vadovaujamas roles vaidina Gary Cooper ir Ingrid Bergman, ir šis didis veikalas žavėja tukstančius Clevelandiečių.

Palikta dar kitai savaitei smagi šio sezono komedija, "I Dood It", su Red Skelton ir Eleanor Powell, Stillman Theatre. Dalyvauja Jimmy Dorsey ir jo orkestras.

Pradedant ketvirtadieniu Spalių 28, Loew's Park Theatre pradėta rodyti "Johnny Come Lately", su James Cagney, laikraščio reporterio rolėje. Su juo vaidina moteriškose rolėse Grace George, Marjorie Main ir Marjorie Lord.

Loew's Granada Theatre, Lionel Barrymore vaizduoja Dr. Gillespie serijos paveikslą. Šis vadinamas "Dr. Gillespie's Criminal Case".

TEISMAI
Kurie Palaiko
Teisingumą
Yra Apsauga nuo Tiranijos
Užtikrink Teisingumą
Municipal Court
Tai Žmonių Teisimas
RINK GERUS TEISĖJUS
x David C. Meck Jr.
x Perry B. Jackson
Be Opozicijos Kandidatai
x PERRY A. FREY
x JOSEPH A. ARTL
Užgirti per
THE CLEVELAND BAR ASSOCIATION
Išsikirpk šį balotą ir neškit į balsavimo vietą Antr. Lapk. 2.
Judicial Campaign Committee
Herman L. Vail,
Campaign Mgr.
THE CLEVELAND BAR ASSOCIATION
H. Austin Hauxhurst, President

LAIKRODININKAS
Taisau laikrodėlius ir turiu pardavimui daug naujų laikrodėlių.
ATEIKIT PASIRINKT DABAR KALĖDŲ DOVANOMS DALYKUS.
Užsisakykit dabar, palaikysime iki Kalėdų, nes mažai visko.
FRANK CERNE
Jewelry Co.
The House of Perfect Diamonds
6401 St. Clair Avenue
Phone HE. 0465.

TAI TAVO PRIVILEGIJA! TAI TAVO PAREIGA! TAI TAVO TEISE!

BALSUOTI
Lapkr.-Nov. 2
Turėkit pasitikėjimą
MAYORU
kuris turi pilną pasitikėjimą
CLEVELANDO ŽMONĖMIS

IŠRINKIT VĖL
X | FRANK J. LAUSCHE
CLEVELANDO MAYORU
ANTRADIENĮ. LAPKRIČIO 2
Balsavimų vietos atdaros nuo 6:30 ryto iki 6:30 vakare.
JO ŽYMUS REKORDAS UŽTARNAVO JAM JUSŲ PARAMĄ IŠRINKIMUI IŠNAUJO.
Lausche for Mayor Committee. John E. Lokar, Secretary.

ATLYGINKIT UŽ GERĄ DARBĄ
BALSUOKIT UŽ
X | Perry B. Jackson
Į MUNICIPAL JUDGE
Užgirtas per:
Mayor Lausche — Cleveland
Bar Association — Cleveland
Federation of Labor : CIO Council
Citizens League

LIETUVI EIK BALSUOTI!
BALSUOKIT UŽ
FRANK H.
DURKIN
21st Ward

Užgirtas
Lietuvių Piliečių Klubo ir Lietuvių Demokratų Klubo

Išrinkit
JAMES F.
McCAFFERY
Councilman 22nd Ward
Tinkamas Patyręs Patikimas žmogus
Užgirtas 22nd Ward Demokratų Organizacijos

PER TVORĄ PASIŽVALGIUS

PAJIEŠKOMA Amerikos Lietuvių Tarybos statuto. Šis "tikrųjų demokratų" parašytas dokumentas, sakoma, buvo parodytas Pittsburgho konferencijos dalyviams ištolo ir vėl giliai paslėptas. Kalbama kad jo autoriai ("demokratai" bijo demokratijos ir todel nuo visuomenės savo "kudikį" slepia.

NAUJIENOS džiaugiasi kad katalikai vienbalsiai patvirtino Grigaitį, Šimutį ir Vaidylą į Amerikos Lietuvių Tarybos vykdomąjį komitetą. Turbut Naujienos negirdėjo kad septynis miegančius brolius katalikai visada garbino?

MAŽUKNA kaip kumparas: čia reiškė noro nekandidatuoti į SLV vice prezidentus, čia vėl jo noras išgaravo. Tikra boba — savo proto nežino.

KUO ilgiau Kučinskas su Sandaros vadais viešai per spaudą ginčysis tuo daugiau sandariečiai patys apie tikrą savo organizacijos stovį. Demokratinė spaudos laisvė geras dalykas.

ĮDOMUS žmonės Lietuviški katalikai: anuosyk komunistai buvo atkišę visą ranką, bet jie jos nepriėmė, o dabar socialistai atkišo špygą — ir priėmė!

LIETUVIŠKI bolševikai pasakoja, visos aukos Lietuvos žmonėms turinčios eiti per Community and War Chest fondus. Girdėjome, jie rinko "pundelius", todel norime paklausti ar visus juos atidavė į Chest, ar pasiliko keletą sau, švarkui ir milinei?

TOKS tokį pažino ir ant alaus pavadino. Kolumnistas ir radio kalbėtojas, Drew Pearson, kurį Roosevelt pavadino "chronišku (pasenėjusiu) melagium" ir kurį Columbia kompanija kaip šunį pravijo už jo plepalus, dabar pasidarė "mylimiausiu" Lietuviškiems bolševikams. Žinote kodel? Nagi jis pasakė kad Smetona per Berliną Amerikon atvažiavo, o čia atakuojąs Sovietus!

Melagius Pearson gal nežino kad Smetona pro Pietų Ameriką atvyko ir visai Sovietijos nekliudo. Bet už tai visoki sovietiniai gaivalai jį, praeidami užkabina.

LIETUVIŠKI bolševikai gavo Amerikoną talkininką pardavinėti Lietuvą Maskvai — tai draugas Arthur Upham Pope, kuris, sakoma, kada tai Persams renges kokias tai parodas. Jurgis Pusdurnis mano, iš jo antro vardo sprendžiant (Upham Amerikoniškai reiškia "aukštyn kumpis") šis draugas turi kokio tai giminingumo su kiaule.

Pastaba Skaitytojams

Kuomet negaunate kurio Dirvos numerio tai prašydami Administracijos prisiųsti jį, nerašykit: "Negavau pereito numerio", bet pažymėkit: "Negavau nr. 5, 32, arba 44". Tada greitu laiku bus jums paziųsta tas tikras numeris kurio negavot.

DIRVA
Cleveland 3, Ohio

KAS GERO IR BLOGO BUVO NEPRIKLAUSOMOJE LIETUVOJE

Rašo JONAS A. ARMONAS.

(Tęsinys iš pereito nr.)

KAIP PLITO PIENINIŲ PATARNAVIMAS ŽMONĖMS

Kadangi pavienis ukininkas brangių mašinų negalėjo įsigyti javams valyti, tai Sodeliškių "Šaltinis" įsteigė javų valymo punktą: ukininkas atsiveždavo ne tik sėklai javų išsivalyti, bet ir parduotus javus išvalydavo už kelis centus, ir už juos daugiau gaudavo. Dar sodų purkštuvus turėjo pirkęs, kuriuos ukininkai nemokamai naudodavo. Taipgi geresnės veislės buliukus duodavo nemokamai ukininkams auginti, kurie po kelias dešimtis litų kainuodavo.

Trąšas, kaip zuparą, kalio druską ir tt. užpirkdavo vagonais; kooperatyvas už tai iš ukininkų tuojau pinigų nereikalavo mokėti, už kiek laiko po biskį atsiskaitydavo už pieną. Reikalui esant, visuomet kelis šimtus litų budavo galima gauti iškalno už pieną, ir tt.

Kaimyniniai musų kooperatyvai kiti daug toliau stovėjo veikime už Sodeliškių "Šaltinį". Klausučių kooperatyvas pieninė ne tik pieno biznį varė bet ir duoną kepdavo, ne tik savo nariams bet ir į Biržų miestą vežė parduoti ir turėjo gerą pasisekimą su duonos biznių. Nariams kurie ėmė duoną, kiekvieną rytą atvežus pieną, mokant už pieną išskaitydavo kiek budavo išimta duonos. Kiti atveždavo rugių tokį pat kiekį kilogramų kiek buvo duonos išėmę, kitaip tariant mainydavo rugius į duoną. Retas kuris nenorėdamo imti šviežios duonos, o valgyti savo keptą seną duoną.

Tas kooperatyvas dar be kepyklos turėjo didelę krautuvę visokių prekių, kurioje ir pinigai mažai turėjo reikšmės, viskas budavo mėnesio gale iš pieno atsilyginama.

Medaikių kooperatinė pieninė, Biržų valsčiuje, dar toliau buvo pažengus: vos tik buvo baigus statyti didžiulį pastatą, kuriame tilpo keli bizniai; turėjo salę pasilinksminimams su virš 600 kedžių talpos, ko galėtų pavydėti daug miestų Amerikos Lietuviai.

Kaime ne tik sviestą gamino, kepyklą turėjo, visai apielinkei duoną kepė; be kepyklos dar skerdyklą turėjo ir čia kooperatiniai vertėsi, be pelno, tik narių patogumui, pjovė kelis galvijus į savaitę, o apielinkės ukininkai galėjo kas rytas žiemą ir vasarą parsivežti šviežios mėsos, dešrų, ir tt.

Žinoma, ukininkai džiaugėsi kad ne tik šviežio švaraus sviesto galėjo parsivežti kada tik norėjo iš pieninės, ir ypač vasarą nebereikia vargti mušant sviestą namie, kuris nevisuomet pasisekdavo geras, bet buvo jau paliuosuoti nuo gyvulių skerdimo ir duonos kepimo namie. Patogumai buvo maždaug kaip mieste: šeimininkė pasakydavo sunui ar dukterei vežantiems pieną į pieninę ko parvežti: cukraus, sviesto, pyragaičių, juodos duonos, jautienos kilogramą, ir tt.

Dar ketvirta iš didesnių pieninių Biržų valsčiuje buvo tai pačiame Biržų mieste. Pieninei duonos kepimu nei gyvulių skerdimu užsiimti nereikėjo, nes mieste buvo įstaigų kurios duoną kepė ir gyvulius skerdė.

Biržų pieninė todel be sviesto gamybos darė iš nugriebto pieno taip vadinamą "šampaną", kuris kaip kvasas (papsas) buvo mėgiamu gėrimu vasaros metu visų. Dar viduryje miesto tas kooperatyvas laikė savo pieno produktų užkandinę, gražią, švariai užlaikomą, valgis buvo teikiamas vien pieniškas: rukštus, saldus, ir tt.

KOOPERATYVŲ CENTRAI

Visi pieninių kooperatyvai turėjo savo centrą Kaune — tai buvo žinomas Pienocentras. Visos pieninės turėjo vieną suvažiavimą Kaune kas metas; tame suvažiavime buvo renkama centro valdyba, atliekama pelno paskirstymas ir apsvarstoma kiti dalykai surišti su sviesto gamyba ir jo rinka.

Posėdžiai Kaune tęsdavosi dvi dienas ir iš visos Lietuvos pieninių kooperatininkai ukininkai suvažiavę svarstydavo ukiškas problemas.

Posėdžius laikydavo puošniuose Karininkų Ramovės rumuose. Tankiai Kauno ponai gaudavo smarkiai apibarti, bet gan gabus buvo Pienocentro pirmininkas, p. Glemža, kuris mokėjo ukininkus vienaip ar kitaip apeiti. Žinoma, dar ministeriai atsilankydavo, kalbas išdroždavo kad viskas yra daroma ukininkų gerovei, taip ukininkai nusiramindavo ir vėl likdavo kaip buvę.

Vieną sykį ukininkai nusistatė kad nesiskaitoma su jų reikalavimais. Vienas iš direktorių, aukštas žmogus, pradėjo išmetinėti sakydamas kad ukininkai perdaug reiklauja. Žinoma, klausantiems ukininkams tas nepatiko; nors rėkti, švilpti prieš jį nebuvo taip patogu, bet tą poną norėdami sulaikyti kalbant ukininkai paleido savo sunkias kojas į darbą: kaip pradėjo keli šimtai batais trepsėti į grindis tai rodos sienos griuo. Kažin kaip ta velniava ilgai butų tęsusis, nes kalbėtojas laukia kad ukininkai liautųsi, o jie nesustobe treptėsi, kalbėtojo prašalinimui. Tik dėka agronomo Varakojo sumanumui trukšmas baigėsi: jis įbėgo į suirinkimą rėkdamas kad nuo lubų tinkas griuva į karininkų valgyklą, jei nenustosit darę nuostolių, daugiau karininkai nenuomos savo puošnios Ramovės Pienocentro suvažiavimui!

Trukšmas nusiramino. Bet kai paskiau apžiurėjom apatiniame aukšte lubos buvo sveikos.

Suvažiavimas kas metą išrinkdavo delegaciją iš 12 ukininkų, kuri nueidavo pasveikinti Respublikos Prezidentą A. Smetoną ir savo pageidavimus išdėstydavo. Delegacija gryžus pranešdavo prezidento nuomonę kai kuriais ukio klausimais. Norinčių į tą delegaciją patekti visuomet atsirasdavo daug, nes be įdomumo dar ir budavo pavaišinami pas prezidentą.

Susikirtimų suvažiavimas visuomet turėdavo. Kai centro valdyba paprašydavo algų pakelti ukininkai visuomet sakydavo kad reikia dar numušti, nes ir taip algos perdidelės.

Dar budavo bandoma tukstančius litų iš pelno skirti pieninių tarnautojų sanatorijų namams, kitaip sakant pailsio namams, tai ukininkai atkirsdavo kad ukininkams niekas tokių namų nestato. Taigi visuomet tas sumas pinigų paskirdavo Ginklų Fondui.

Be pieno kooperatyvų dar platus tinklas buvo kitos rušies kooperatyvų, šie supirkdavo iš ukininkų javus. Šie kooperatyvai buvo vadinami Žemės Ukio Draugijos kooperatyvai. Kiekvienas miesteiis turėjo po vieną tokį kooperatyvą. Ten ne tik supirkdavo iš ukininkų javus, linus, dobilų sėklas ir tt., bet užlaikė ir visus ukio padargus ukininkams parduoti, trąšas ir visokią pagerintą sėklą.

Minėtų kooperatyvų centras vadinosi "Lietukis".

Šiuose kooperatyvuose nebuvo didelio veikimo iki 1930 metų. Kol užsienio rinka buvo plati tai privatiškų vertelgų buvo daug kurie konkuravo grudų eksporte su kooperatyvais. Bet kai pasireiškė pasaulinė krizė tai pavieniai vertelgos tuoj liovėsi prekiavę, nes grudams pelningų rinkų nebeturėjo, o kitus surasti tik kooperatyves ryžosi.

Žinoma, vyriausybė turėjo atciti "Lietukiui" į pagalbą su primokėjimais, kad butų galima kaip nors kiek parduoti ukio gaminių kuriais buvo užversti visi kooperatyvų sandėliai. Taigi su vyriausybės primokėjimais buvo padarytas draudimas vertelgoms eksportuoti grudus į užsienį ir visas grudų eksportas paliktas Lietukiui. Su minėtu parėdymu Lietukis pasidarė vienintelė įstaiga kuri supirko grudus.

Žydeliai dar kiek pirko kviečių, rugių, tik išimtinai vietos reikalams, kiek buvo jų rankose duonos kepimas.

(Bus daugiau)

HARTVILLE, OHIO

Jau senai kaip čia farmeriauja buvęs Akronietis Pranas Kidykas. Šiomis dienomis jis su savo žmona apvaikščiojo savo 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Į paminėjimo pokilį atvyko iš Barberton, O., žmonos sesuo p. Lekerauskienė, iš Ravennos farmeris Pr. Martinkus ir kiti jo draugai.

Linkim p. Kidvkams sveikatos ir laimės ateityje.

P. Kidykų vyresnysis sunus jau trečias metas kai tarnauja kariuomenėje. Jis rašo jam geras sekasi, sumušus Hitlerio nazius ir Japonus žada gryžti pas tėvus į ukę. **Kalnas.**

Dievas Nušluosto Visas Ašaras nuo Vargdienių Akių

Apreiš. 21:4

Kodel pasaulis šiadien vaitoja ir verkia? Biblija tikriausia parodo Sutvertojo planą: prarastoji žmonija turės progos sugryžti į santaiką su Dievu, todel jieškodami tų dalykų laikykimes Biblijos. Faktais su protu galima rasti išsprendimą visų klausimų liečiančių žmonijos likimą.

Abraomui Dievas davė labai pastebėtiną pažadėjimą. Dievas pasakė: Tavyje ir tavo sėkloje bus palaimintos visos žemės giminės. I Moz. 12:1-3. Bet Abraomas mirė neišvydęs tų pažadų išsipildymo. Abraomas reiškia Jezų. Dievas taip nupiešė planą žydų tautai kad bus vienas galingas pasaulio karalius ir bus paduotos visos giminės ant žemės. Giminės reiškia visas Dievo sutvėrimas bus viena tauta, vienas tikėjimas ir vienas Dievas ir tas karalius. Šitie pažadėjimai įvyks Viešpatyje. Gala. 3:16.

Rašoma Biblijoj apie pasaulio išganytoją. Protinga išvada yra kad Dievas yra nutaręs įtikint pasaulį ir išgelbėt žmones iš mirties miego, bet ne iš pragaro. Šv. Jono 5:28-29. Pasaulis dabar Dievui netiki. Beveik du tukstančiai metų laiko nuo pirmo Jezaus čia buvimo ant žemės. Kuomet Viešpats ateis antrą karta ar ras tikėjima ant žemės? Todel tai faktas kad pasaulyje visai mažai tų kurie tiki į Biblija, kad Dievo sunus buvo pasaulio atpirkėjas ir kokis santikis bus tarp pasaulio ir Jehovos. Jezus bus karalius ir išgelbėtojas iš šetono vergijos. Skelbia Wm. Shimkus, 1150 E. 76 St., Cleveland, O. (Skelbimas)

Gryžta Argentinon

S. V. ambasadorius Norman Armour, gryžta Argentinon, iš kur buvo parvykęs konferencijoms Washingtone. Su juo jo žmona. Argentina yra vienatinė šalis Pietų Amerikoje kuri nenutraukė ryšių su Ašimi.

SLA REIKALAIS

Artinantis rinkimui S. L. A. valdybos ir seimui, dabartinė centro valdyba slaptai posėdžiauja ir tariasi kaip geriau galėtų uždėti ant narių mokesčius, o labiausia kaip padidinus lėšų fondo ineigas. Siulo vieniems ir kitiems tautininkams komisijų vietas, gavimui savo užmanymams jų pritarimo.

Matosi kad dabartinė SLA valdyba jaučiasi lyg absoliutė organizacijos valdytoja ir užtikrinta laimėjimu rinkimų ir po senovei pasilikimu po Grigaičio diktatura.

Dabar pribrendo laikas apsivalyti nors kiek nuo raudonojo elemento. Žinome kaip S.L.A. prezidentas tursinosi prieš Stalino komisarą, vice pirmininkas liko komunistine "pažanga", ir taip su kitais. Dabar laikas pribrendo perstatyti rimtus, gerus žmones kandidatais SLA Pild. Tarybon.

Machinacijos ir uzurpavimai politikierių seimuose turėtų buti prašalinta.

Reikalinga prašalinti dabartinė SLA Apšvietos Komisija, kuri nesupranta Lietuvių tautos reikalų. Reikalinga pagerinimas organo Tėvynės ir kitokios pamainos. Greitai darban. **Senas Narys.**

●ŠVEDIJA įsteigė tyrinėjimų institutą išradimui kas dar galima išdirbti iš medžio.

JACK GANSON TAVERN
LIETUVIŠKA UŽEIGA
24150 Euclid Avenue
Vieta privatiškiems pokiliams, Engagement Partėms, Vestuvėms ir šiaip pramogoms.
Rezervacijai telefonuokit:
KE. 9782
Prie U. S. Route 20
Jack Ganson-Karabinas, Sav.

STONIS TAVERN
LIETUVIŠKA UŽEIGA
"Kur alus skanesnis"
"Arielkėlė šiltesnė"
ALUS, DEGTINĖ, VYNAS, UŽKANDŽIAI
584 Eucild Avenue
Ant U. S. Route 20
Kazys Stonis, Savininkas.
WICKLIFFE, OHIO

SUPERIOR-RUSSELL INN
6824 Superior Ave.
LIQUOR WINE BEER
Vieta kur sustoja kitų miestų oravažiuojanti Lietuviai.
Helen Urbšaitis Helen Dunbar
Savininkės

DIRVA — VIENATINIS CLEVELANDO IR OHIO LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Clevelando ir Ohio Lietuviai — skaitykit ir platinkit savo seną, 28 metu, vienatinį laikraštį tarp savo draugų. Stengkites kiekviename Lietuvio name turėti Dirvą. Dirva vis dar tik $2.00 metams.

MES DUODAM IR IŠKEIČIAM EAGLE STAMPS

The May Co's Basement

Aukštais Kalnieriais

Žavėjanti Chesterfields

Linksmų spalvų raudonos, žalios ar rudos puikus Chesterfields! Švelnaus velveteen kalnieriais . . . tandžių ar palaidų stiliu raglan rankovėm. Mieros 12 iki 18 panelėms ir moterims. Taipgi daug kitų stiliu.

16.94

The May Co. Basement

JAUNIKLIAMS ŠILTI VALKALAI!

Mažiesiems Nauji Chenille Užvalkalai

1.49

Visose mėgiamose spalvose. Tinka Kalėdų dovanoms. — Mieros 2 iki 6

Kudikių Plannellette Kimonos ir Užvalkai

po **39c**

Su mažais trukumais geresnės rušies. Balti su mėlynu ir ružavu apvedžiojimu.

The May Co. Basement

Clevelando Lietuviai, Butinai Eikit Balsuoti Antrad. Lapkr.-Nov. 2

* * * * * *

Išrinkimas Frank J. Lausche Mayoru Reikalingas Clevelando Progresui

Gabus Miesto Vadas—Įgijo Visoje Šalyje Vardą. Numažino ir Dar Mažina Taksus

Mayoras Frank J. Lausche

Mayor Frank J. Lausche, tautinių grupių Clevelande pasididžiavimas, laimėjo tarptautinį pripažinimą už savo inspiruojančią karo meto vadovybę šiame dideliame kosmopolitiškame mieste. Suv. Valstijų Valdžia, kooperuodama su Britų Karo Informacijos Ministerija, išrinko jį kaipo tipišką Amerikos mayorą atvaizduoti Amerikos gyvenimą Britų Salų žmonėms.

Savo drąsia ir inteligentiška vadovybe, Mayoras Lausche padarė Clevelandą vienu iš geriausia tvarkomų miestų šioje šalyje. Jis nupirko miestui gatvekarių sistemą ir ją tinkamai sutvarkė.

Jo agresyve finansine tvarka jo administracijoje, Clevelande numažėjo taksai nuo $31.90 iki $31.30, kuriuos mokama už šį metą. Kitą metą Clevelando namų savininkams taksų rata bus apie $30.50.

Toliau Mayor Lausche dirba numažinimui taksų namų savininkams iki $28.00 — pačios žemiausios ratos pastarų laikų miesto istorijoje.

Kadangi Clevelandas yra žymus karo produkcijos centras, Mayoras Lausche sudarė Darbo Tvarkymo Komitetą, kuris, jo vadovybėje, išsprendė apie 100 nesusipratimų tarp darbininkų ir darbdavių ir veik panaikino karo meto industrinius streikus Clevelande.

Jis veda miesto planavimą, praktišką programą prižiurėjimo nesveikų, ir sudarė Demokratijos Praktikavimo Komitetą sulaikymui rasinių nesusipratimų. Miesto reikalus veda teisingai ir ekonomiškai nežiurint kainų kilimo ir sumažėjimo virš 1,000 miesto valdybos įstaigose tarnautojų skaičiaus.

Ateivis Slovenų Kilmės

Mayoras Lausche yra puikiausias pavyzdis didžių Amerikos gyvenime progų. Jis yra sunus Slovenų ateivių tėvų, išaugo St. Clair-E. 65th Street dalyje. Nuo paprastų tėvų vaiko pakilo į žymaus šios šalies miesto vedėją. Jis mėgo teises, todel pasirinko advokaturą ir jos atsiekė. Pereitam kare jis tarnavo U. A. Armijoje antru leitenantu, ir advokato mokslą baigė grįžęs iš karo, 1920 metais. Vėliau tapo profesorium John Marshall Teisių Mokykloje. Teismuose jis įgijo žymaus bylų vedėjo vardą. 1932 m., Gubernatorius George White paskyrė jį Miesto Teisėju. Tame teisme jis įgijo gerą reputaciją, ir 1936 m. buvo išrinktas teisėju Common Pleas Teisme, kur ištarnavo iki 1941 metų. Per kelis metus pirm to jis buvo raginamas kandidatuoti miesto mayoro vieton. 1941 metais paklausė tų raginimų, ir laimėjo rinkimus pralenkdamas savo oponentą bent 50,000 balsų dauguma — didžiausia miesto istorijoje.

Mayor Lausche davė Clevelandui gera valdžią. Jis privalo buti išrinktas vėl balsavimuose Lapkričio 2.

Šeštadienį po pietų, iš "City Club, tarp 12:30 iki 1:45, per radio stotį WGAR bus girdima Lausche-Stanton debatai, paklausykit jų.

Žiurkių Naikinimo Vajus

Cuyahoga Apskrityje užvedama kova žiurkių naikinimui. Lietuviai namų ir biznių savininkai privalo prisidėti prie to naudingo darbo išnaikinimui tų niekadėjų. Vajus žiurkėms naikinti tęsis nuo dabar iki Gruodžio 30.

Skelbkit karą žiurkėms — naikinkit jas namuose, sklepuose, garažiuose ir kieme.

MRS. JOHN T. DeRIGHTER išrinkta pirmininke Ohio Savings and Loan League, moterų srityje, Ladies Auxiliary. Ji yra žmona musų Lietuvio Jono T. DeRighter, per eilę metų tarnaujanti Lietuvių Taupymo ir Paskolos Draugijos įstaigoje.

JONAS ALEKNA, Dirvos geras rėmėjas, savo darbavietėje Thompson Products, Inc., buvo apdovanotas atžymėjimo ženklu už nuoširdų darbingumą — tokį ženklelį gavo vienas iš keleto atsižymėjusių darbininkų savo departmente.

Alekna taip pat savo darbe išrado tam tikrą patobulinimą kas pagreitino darbą ir sutaupo tukstančius valandų metų bėgyje, už ką kompanija įteikė jam piniginę dovaną.

UŽSIRAŠYKIT DIRVĄ 1944 M.

GAUSIT 1944 KALENDORIŲ

Netrukus ateis 1944 metas. Jus Clevelandiečiai kurie dar Dirvos neskaitot, turit progą ją užsirašyti dabar vis **už $2 visam metui.** Bet skubėkit tą padaryti nelaukdami ilgiau, nes kitą metą Dirva gal bus pabranginta.

Kurie dabar užsirašys, iki galo šių metų, gaus dovanų puiku sienini Dirvos kalendorių 1944 metams.

ATNAUJINKIT. Visi senieji Dirvos prenumeratoriai atnaujindami savo prenumeratą už 1944 metus, taip pat gaus puikų kalendorių. Bet nevilkinkit, net šymet ir kalendorių sunku gauti.

Dirvos ofisas atdaras vakarais iki 8 val. Ateikit. Prenumeratą galima prisiųsti ir paštu: 6820 Superior Avenue, City 3.

Žiuris Kalbėjo Biznierių Klube

Musų veikėjas P. J. Žiuris Spalių 20 d. kalbėjo "Business Clearance Club" nariams. Jo kalbos tema buvo "Baltic States as a Testing Ground for the Atlantic Charter". Susirinkimas buvo Spanish Room, Hotel Carter. Ponas Žiuris plačiai nušvietė Lietuvos ir Pabaltijo šalių padėtį ir jų ateities klausimą kaip jis išsirutuliuos iš šio karo.

Lankėsi Vice Prezidentas Wallace

Clevelande lankėsi Suv. Valstijų Vice Prezidentas Wallace. Antradienį, Hotel Hollenden jis priėmė spaudos atstovus. Dalyvavo ir Dirvos redaktorius.

Ponas Wallace buvo paklaustas ir apie likimą tų tautų kurias Sovietai savinasi, tačiau tuo klausimu jis pareiškė negali komentuoti. Iš Maskvos konferencijos, pasakė, tikimes labai daug, bet kas išeis negaliu pasakyt. Geriau žinosim ką Rusija mano ir daro kai sugryš p. Hull į Washingtoną, buvo jo trumpas paaiškinimas į tai.

VARDODIENIO POKILIS

Antradienį, Spalių 19, 7 v. vakare, Keystone Cafe, 6607 Wade Park ave., įvyko linksmas paminėjimas tos įstaigos savininkės p. Agnės Kazakevičienės gimtadienio sukaktuvių. Apie 9 val. vakare prisirinko pilnutėlė vieta, apie pora šimtų žmonių, kurie turėjo linksmą laiką toje "birthday party". Valgė, dainavo, šoko ir draugiškai vaišinosi. Poniai A. Kazakevičienei visi linkėjo ilgų metelių ir gražaus gyvenimo. Buvęs.

BALTIMORĖJE

Ona Baltrukonienė išvažiavo į Baltimorę paviešėti pas savo dukterį Julę ir žentą Adv. Nadą Rastenius.

RATION BOOK No. 4, kurią gavote, galit pradėti naudoti. Žali stampai geri nuo Lapkričio 1. Senos knygutės mėlyni stampai dar geri iki Gruodžio 20.

Užsirašykit DIRVA 1944 metams

Dabar. Kaina metui vis $2

Lithuanian Digest

PHONE: ENdicott 4486 6820 SUPERIOR AVE. - CLEVELAND, OHIO

STALIN'S POWER POLITICS, IMPERIALISM AND AGGRESSION IN EUROPE AND ASIA

By Nathan D. Shapiro, Brooklyn, N. Y.

Power politics is power politics, whether played by saints or dictators, and will ultimately be the cause of World War III. Each American must therefore ask himself the following questions and try to find the correct answer as soon as possible:

1. Why is the Soviet seeking slices of all of the six republic fronting on its borders? These republics are Finland, Estonia, Latvia, Lithuania, Poland and China. The Soviets have seized (with Hitler's temporary consent) and now claim, Estonia, Latvia and Lithuania, notwithstanding the non-aggression pacts which they made with these republics within less than one year before the seisure. The Soviets also claim a good part of Poland (population 34,000,000 in 1939) and slices of Finland. They also in possession of about 64,000 square miles of Chinese Mongolia, and now, while Japan is at China's throat, they are conducting a civil war and propaganda campaign to sovietize the balance of China with its population of 450,000,000.

2. Does the Soviet, owning one-sixth of all the land in this world and having the largest trained army and the most valuable territory in the world, need these additional lands for self-defense or additional revenues? Who in Europe intends to attack Stalin after this war is over? Germany, England, the U. S., Poland or Finland? Did his seizure of the Baltic republics, his partition of Poland and the land obtained through war on Finland delay the German invasion?

3. Was the dissolution of the Comintern (organized for World Revolution—see "Mission to Moscow", pager 415 and 420) and Stalin's approval of the Atlantic Charter meaningless? It would appear so by reason of his foreign and imperialistic policies, and his interference with the local affairs of other nations, including the activities of Earl Browder in the United States.

4. Why are the communists complaining that China lacks democracy and food? Has Russia an abundance of either? If the lack of food in China is greater than in Russia, the Allies should send more food to China and less to Russia. Russia and China are both suffering from lack of food, clothing, shoes and housing; and who dare to claim that Russia has more democracy than China!

5. Why is Stalin, notwithstanding the German slaughter of millions of Russians, so kind in his suggested peace terms to Germany, including a retention of the German boundaries, and so cruel to the six republics on his border?

6. Does Stalin want a strong communist Germany and a weak China and decimated republican neighbors, and if so, why?

7. Is there any difference between Hitler's invasion of Denmark, his alleged reasons for the invasion and the rights of the Danes to their own democratic form of government, and Stalin's action in the Baltic, except that Stalin guaranteed the freedom and boundaries of the Baltic republics shortly before his invasion?

8. Why did the American and Chinese communists complain about the extra-territorial rights in China (which we recently surrendered) and justify Russia's annexation of so much land in China, as well as Stalin's interference with the domestic affairs of that country? How do communists like foreign or domestic criticism of their domestic affairs? They should, therefore, stop interfering with the local affairs of other nations.

9. Assuming that the Stalin dictatorship can be trusted, in spite of its imperialism, can we trust any other person, now unknown to us, who might succeed Stalin in the event of illness, death or otherwise?

10. Is there any time better than the present to respect the Atlantic Charter; to establish a World Court for the settlement of international questions and boundaries; to form a League of Nations empowered to preserve the peace of the world, with Russia, England, China and the United States as the leading members; and to immediately stop all power politics, imperialism and aggression by all nations and the denial of freedom or justice to any human being. This "One World" of ours cannot be half free and half slave, and we will not avoid World War III by acting like isolationists, appeasers or ostriches.

THE PERISCOPE

By ŠARUNAS.

RUSSIA and post-war Europe is ably discussed by Vera Micheles Dean in Foreign Policy Reports, No. 11. She notes the Russian desires to incorporate territory not her own and says:

"There can be no stable society of nations if each of the victorious great powers seeks to capitalize on the common victory to aggrandize itself at the expense of smaller and weaker neighbors, or to interfere irresponsibly in their affairs. The Atlantic Charter attempts to create a safeguard against such developments, and its provisions against territorial aggrandizement and interference in the affairs of other nations are reiterated in the Anglo-Russian alliance of May 26, 1942. It is therefore essential that those in all countries who are concerned about post-war reconstruction should oppose territorial aggrandizement by any one of the powers, including Russia, and insist that the problems created by the co-existence, side by side, of great and small nations should be adjusted through orderly processes of negotiations and mutual adjustment".

///

IN REGARD to the Baltic States Vera Micheles Dean says:

"Following the outbreak of World War II, the Soviet government proceeded to acquire air and naval bases in the Baltic countries through mutual aid treaties. All three treaties declared that their realization did not affect the sovereignty or political and economic systems of the Baltic States. The mutual aid treaties were accompanied by arrangements designed to increase Russia's trade with thee Baltic States. Less than a year later the Soviet Union invaded Lithuania on June 15. Persons opposing the Soviet invasion were arrested or deported. On July 14 and 15 the three countries, in 'plebiscites' held under Soviet auspices, voted for the inclusion of their territories in the Soviet Union, after the leaders of opposition elements had either fled, been placed under arrest, or deported. The United States did not recognize Russia's occupation of the Baltic States, which are still officially represented in Washington. Spokesmen for the Baltic States in this country content that their people will never accept incorporation into the Soviet Union whose cultural and economic standards they regard as inferior to their own".

///

AT THE MOSCOW conferences, the Newsweek says, the American conferees will insist on an international order under law. They don't plan to bring up boundary questions but if necessary will urge independence for the Baltic States, Finland and Poland.

///

THIS URGING, it seems, will be necessary, since the Pravda of Moscow published an outspoken editorial which made clear the Soviet Union's uncompromising position concerning its attitude toward the Baltic States, and upbraided members of the British and American press which have suggested that the conference consider this question.

"Everybody should know", the editorial said, "that the Soviet borders cannot be a subject of discussion any more than, for instance, the borders of the United States or the status of California".

///

THE CRUX of the matter is the fact that the Baltic States are not within the Soviet borders. They were occupied by Russia through "predatory activities" (as Acting Secretary of State Welles said) and then by "devious processes" were forcibly incorporated into the Soviet Union. The entire affair was a shameful performance and no civilized nation should be proud of trampling down such peaceful and cultured peoples as the Baltic nations. However, Pravda, it seems, is not ashamed of anything.

///

BOTH President Roosevelt and Mr. Hull have repeatedly maintained that our primary war objective is the establishment of a world order wherein each nation is to retain its sovereignty. People are to exercise their fundamental right of self-government, and in freedom are to pursue what they believe is hapiness. This is the essence of the "Four Freedoms" and the very core of the Atlantic Charter. It is the hope of all small nations.

///

A STRAW in the wind is the purported note by Molotov to the United States and British governments, in answer to their representations. In this note, Molotov agrees, in principle, with the view that the re-establishment of Russo-Polish diplomatic relations might be desirable. This is a departure from the previous Soviet stand of seeming the resumption of relations with the present Polish government in exile "impracticable". However, Molotov reiterates the Soviet notion that persons deported to Siberia from Eastern Poland are "Soviet" citizens and, as such, cannot get any medical or other aid from Polish welfare organizations. The Soviet government, is is known, takes the same stand with regard to Lithuanian deportees whom Lithuanian Americans would like to help.

Boy Court Crier

John A. Kenning, 17, of Germantown, Pa., who convened the U. S. Supreme court at the conclusion of its summer adjournment. He succeeded T. Perry Lippit of Washington, D. C., who is now in the navy.

• Portretai yra Puikiausia Kalėdoms Dovana

FINE ARTS
• PORTRAIT
STUDIO

1511 East 55th Street
Kampas E. 55 ir Superior

Aplankykit savo kareivį tarnyboje asmeniškai pasiunčiant jam savo photo.

JOHN BOGDONAS, Mgr.

JONAS G. POLTER
Lietuvis
Namų Maliavotojas, Popieriuotojas Dekoratorius
Turiu pilną apdraudą tos rušies darbų kontraktoriaus.
495 East 123rd St.
Telefonas POtomac 6899

VAISTINĖ
Lietuviška

Jonas Zwalskis, Savininkas

Užlaiko visokias namines ir importuotas gyduoles nuo visokių ligų, žaizdų ir kitokių negerovių. Išpildo daktarų receptus atsakančiai. Kreipkitės į savo vientaučio vaistinę visokiais reikalais.

INTERNATIONAL PHARMACY
5920 St. Clair Ave. Cleveland
Telefonas EN. 8618

DABAR LAIKAS ĮSIGYTI
Vyrams Rudeninės Skrybėlės

Pas mus rasite pilniausi pasirinkimą VYRAMS ir VAIKINAMS vėliausių pavyzdžių ir spalvų kurios kožnam patiks.

KINGSLEY IR BARCLAY
FASHION BRANDS
$5.00

FAIRFAX ir MERRIMAC
Brands $2.95 - $3.95

Vyrams ir Vaikinams
KELNĖS -- $3.95
Didelis pasirinkimas vienodų spalvų ir įvairių šiaip audinių.

Gražųs Vyrams
MARŠKINIAI $1.95
Vienodų ir margų spalvų, taipgi grynai balti. Geriausios rušies Broadcloth marškiniai, nešuntančių spalvų.

Nauji Rudeniniai
Vyrams Kaklaraiščiai
Paskiausių gražių marginių.
65c --- 2 už $1.25

Sweteriai -- $1.79
Užsimaunamų stilių, įvairių paskirų spalvų, taipgi visų mierų.

DYKAI GREEN STAMPS su kožnu pirkiniu. Čia galit iškeisti savo Stamp Books. DYKAI

THE KRAMER & REICH CO.
7010 Superior Ave Atdara Vakarais